

Toplantı : 17 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 809

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Bütçe ve Plan Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/92; C. Senatosu : 1/579)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 127)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1419 - 7506 -

23 . 6 . 1978

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 22 . 6 . 1978 tarihli 162 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu kanuna bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Memduh Ekşi
Millet Meclisi Başkanı V.

Not : Bu tasarı 22 . 2 . 1978 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 21 . 22 . 6 . 1978 tarihli 161 ve 162 nci birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı: 127)

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa İki Ek Madde ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı (1/92)

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı : 101-225/01482

20 . 2 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9 . 2 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa iki ek madde ve bir geçici madde eklenmesine dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Son yıllarda bütün ülkelerde sosyal refah ve sosyal güvenlik alanında kaydedilen gelişmeler ve alınan prensip kararları, sosyal refah ve sosyal güvenliğe öncelik vermekte, herkesin bu alanda güvenceye kavuşturulmasını öngörmektedir. Bu husus Anayasamızda da ifadesini bulmakta ve sosyal güvenlik başlığını taşıyan 48 nci madde «Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindedir» hükmü yer almaktadır.

Anayasamız dışında beş yıllık kalkınma plan ve programlarında da sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması ve toplumun bütün bireylerinin güvenliğe kavuşturulması bir temel prensip olarak benimsenmiş bulunmaktadır.

Gerek Anayasamız ve gerekse kalkınma planlarıyla vazedilen bu yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla çeşitli nedenlerle sosyal güvenliğe kavuşturulmamış grupların sosyal güvenliklerinin sağlanması yoluna gidilmiş ve bu gayenin tahakkuku için çeşitli kanunlar çıkarılmıştır.

Şimdiye kadarki uygulamalar sonunda film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları ile diğer güzel sanatlar kolunda çalışanların sosyal güvenliklerinin tam olarak sağlanmadığı, 506 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sigortalı sayılanların tanımlanmasının çeşitli biçimde yorumlanması ve mahkeme kararlarının bu sonuçta etkili olduğu görülmüştür.

İşte bu kanun tasarısı ile anılan ve eldeki bilgilere göre 70 000 kişi civarında oldukları saptanan bu kimselerin Sosyal Sigortalar Kanununa tabi tutulmak suretiyle sosyal güvenlikleri açık ve kesin bir biçimde sağlanmak istenmektedir.

Yürürlükteki hükümlere göre, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılmayan sanatkâr, düşünür ve yazarlar, dernekleri aracılığı ile 506 sayılı Kanunun 86 nci maddesi hükmüne göre Sosyal Sigorta kapsamına girebilirler.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede genel gerekçe de sözü edilen nedenlerle sosyal güvenlikler sağlanamamış, film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve söz sanatçıları ile diğer güzel sanatlar kolunda çalışanların 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmasını sağlaması için anılan kanuna iki ek madde eklenmekte kimlerin bu uğraşı alanına girdikleri hususu Sosyal Güvenlik, Kültür ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından birlikte saptanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 2. — Bu madde ile Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına dahil edilen kimselerden kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş olanların hizmet dönemlerinin değerlendirilmesi amacı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1186 sayılı Kanunla değişik geçici 8 nci maddesine paralel bir hüküm getirilmiştir. Böylece ileri yaştakilerin genel koşulları yerine getirmeye mecbur kalmadan haklardan yararlanmaları sağlanmış olacaktır.

Madde 3. — Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. — Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği hükme bağlanmaktadır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı. (1/123)

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-261/04764

29 . 3 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 3 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu Kanuna bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Son yıllarda bütün ülkelerde refah ve sosyal güvenlik alanında kaydedilen gelişmeler ve alınan prensip kararları, sosyal refah ve sosyal güvenliğe öncelik vermekte, herkesin bu alanda güvenceye kavuşturulmasını öngörmektedir. Bu husus Anayasamızda da ifadesini bulmakta ve sosyal güvenlik başlığını taşıyan 48 nci maddede «Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindedir» hükmü yer almaktadır.

Anayasamızı dışında beş yıllık kalkınma plan ve programlarında da sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması ve toplumun bütün bireylerinin güvenliğe kavuşturulması bir temel prensip olarak benimsenmiş bulunmaktadır.

Gerek Anayasamız ve gerekse kalkınma planlarıyla vazedilen bu yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla çeşitli nedenlerle sosyal güvenliğe kavuşturulmamış grupların sosyal güvenliklerinin sağlanması yoluna gidilmiş ve bu gayenin tahakkuku için çeşitli kanunlar çıkarılmıştır.

Hazırlanan bu kanun tasarısı hem sosyal güvenlikler yoksun bazı kimseleri kapsam içerisine almakta, hem de 506 sayılı Kanunun uygulamada yarattığı bazı aksaklıkları düzeltmeyi amaçlamaktadır. 1 . 3 . 1965 yılında yürürlüğe giren 506 sayılı Kanun bugüne kadar birçok kez değişikliğe uğramış ancak gelişen toplumumuzun gereksinmelerine yanıt vermeye zaman zaman yetersiz kalmıştır. Getirilen kanun tasarısı ile yasanın günün koşullarına uydurulması yolunda önemli bir adım atılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu daimi iş göremezlik geliri almakta bulunan sigortalılarımızın bir çoğunun vefat etmeleri halinde ölüm sebebini açıklayan doktor raporu veya defin ruhsatının temini mümkün olamamakta ve 506 sayılı Kanunun 23 ncü maddesi muvacehesinde sigortalının ölümünün geçirmiş olduğu iş kazası veya musabı bulunduğu meslek hastalığına bağlanamaması sebebiyle hak sahipleri hakkında Kurumumuzca herhangi bir işlem yapılmamakta ve bu durumda hak sahiplerinin mağduriyetlerine meydan verilmektedir.

Bu mağduriyetin önlenmesini teminen 506 sayılı Kanunun 23 ncü maddesine VIII nci fıkranın eklenmesi gerekli görülmüştür.

Madde 2. — Sigortalılar ile Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlara, ağız protezleri de sağlamayı mümkün kılmak amacıyla, maddenin (B) fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

Madde 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasının 53 ncü maddesine yapılan bir ilave ile, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 60'ını kaybedenlerinde malul sayılacağı hükmü getirilmektedir.

Madde 4. — 506 sayılı Yasanın 64 ncü maddesinde yapılan bir değişiklik ile primlerini toptan geri almak isteyenler ile, toptan alınmış primlerin 228 sayılı Yasanın birinci maddesinde yazılı işlerden birinde veya ülkenin sosyal güvenlik sözleşmesi aktetmiş olduğu memleketlerden birinde çalışıyor olmak koşulu ile, iadesi yoluyla hizmet ihyasını öngören bir hüküm getirilmektedir.

Madde 5. — İş Kanunu gereğince muhtelif işlerde çalışanlar için tespit edilen asgari günlük kazancın, 506 sayılı Kanuna göre, alınacak primlerle sigortalılara verilecek ödeneklerin hesabında da asgari günlük kazanç olarak esas alınması ve ayrıca, günlük kazancın üst sınırının, sigortalıların genel ücret seviyesi ile ülkenin genel ekonomik durumu gözönünde tutulmak suretiyle, gerektiği taktirde, iki yıldan önce de yükseltilebilmesi öngörüldüğünden, maddede bunu sağlayacak şekilde değişiklik yapılmıştır.

Madde 6. — 506 sayılı Kanunun 79 ncü maddesinin ikinci fıkrasında, işverenlerin, anılan maddenin birinci fıkrası hükmüne göre, düzenleyip, Kuruma verdikleri prim belgelerinde yazılı olanları doğrulamak üzere, ayrıca, tuttukları kayıt ve belgeleri de göstermeleri öngörülmüş bulunmaktadır.

Ancak, özellikle inşaat sektöründe müteahhitlerin gerek kendilerine gerekse araçlara ait defter ve kayıtları ibraz etmeleri güçlük yarattığı gibi, bu defter ve kayıtların tetkiki de, hemen yapılamadığından, muamelelerin gecikmesine dolayısıyla bilhassa, ihale konusu işlerde, müteahhitlerin ihale makamları nezdindeki teminatlarının 506 sayılı Kanunun 83 ncü maddesi gereğince, uzun müddet tutulmasına meydan vermekte ve bu hâlâ şikâyetlere sebep olmaktadır.

Bu itibarla, gerek muamelede kolaylık ve çabukluk sağlamak gerekse ihale konusu işlerde müteahhitlerin ihale makamlarındaki teminatlarını tutmamak, böylece mevcut şikâyetleri önlemek maksadıyla, ve ayrıca inşaat sektörünün bünyesine daha uygun düşeceği nazara alınarak, inşaat, tamirat, tesisat ve benzeri işlerde, Kurumumuza bildirilen ücretlerin muayyen bir miktardan aşağı olmaması halinde, işverenin tuttuğu kayıtlar ile araçlara ait kayıtların, bildirge ve bordrolar muhteviyatını doğrulayıcı nitelikte addedilmek suretiyle gösterilmesinin işverenlerden öngörülmüş ve bu maksatla maddeye bunu sağlamak üzere iki fıkra ilave edilmiştir.

Diğer taraftan, 506 sayılı Kanunun 79 ncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne göre, ölçümleme sonunda tespit edilen prim borcuna karşı doğrudan doğruya prim itiraz komisyonlarına itiraz edilmesi, maddî hata yapılmış işlemlerin dahi idare tarafından düzeltilmemesini intaç ettiğinden ve bu hal prim itiraz komisyonlarının işini artırdığı gibi idarenin hatasını düzeltmemesi gibi bir sonuç yarattığından, ölçümleme ile ilgili itirazların öncelikle idare tarafından incelenmesini, böylelikle mevcut hataların prim itiraz komisyonuna intikâl etmeden idare tarafından düzeltilmesini, ancak bundan sonra yapılacak işleme karşı prim itiraz komisyonlarına müracaat edilmesini teminen anılan fıkra hükmünün değiştirilmesi ve ayrıca prim itiraz komisyonuna müracaatın takibatı durdurduğu nazara alınarak yersiz itirazları önlemek, bu suretle prim tahsilatının durdurulmasına meydan verilmemek maksadıyla prim itiraz komisyonlarına müracaat için ödenmesi gereken ücretin artırılması öngörülmüştür.

Madde 7. — 506 sayılı Kanunun 80 ncü maddesinde, zamanında ödenmeyen primler için, ödenme süresinin sona erdiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanacağı, gecikme zammının prim borcunun % 20'sini geçemeyeceği ve gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren de kanuni faiz tahsil olunacağı öngörülmüş bulunmaktadır.

Ancak, zamanında ödenmeyen primler için gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren ayrıca tahakkuk ettirilmesi gereken kanuni faiz haddinin % 5 olarak tespit edilmiş olması işverenleri, sigorta primlerini zamanında ödememeye teşvik etmekte, dolayısıyla bu hal Kurumun prim alacaklarının işverenler tarafından düşük faiz ile alınmış bir kredi gibi kullanılmasına meydan vermektedir.

Bu itibarla, sigorta primlerinin gecikmeden ve teraküm etmeden, zamanında tahsil edilmesini sağlamak maksadıyla gecikme zammından ayrı olarak faiz tahsil olunması yerine ilk ay için % 10, diğer aylar için % 2 olmak üzere gecikme zammı tahakkuk ettirilmesinin daha uygun olacağı düşünülmüş ve bu maksatla maddede bu yolda değişiklik yapılması zaruri görülmüştür.

Diğer taraftan, İcra ve İflas Kanununun özel şahıslar arasındaki alacak ilişkilerinin tasfiyesine dair olması, bu bakımdan kanundan doğan Kurum alacaklarını yeteri derecede himaye etmemesi dolayısıyla Kurum

alacaklarının tahsilinde karşılaşılan güçlüklerin bir dereceye kadar giderilebilmesi maksadıyla 6183 sayılı Kanunun Devlet alacakları ile ilgili bazı hükümlerinin Kurum alacakları hakkında da uygulanması öngörölmüş ve bunu teminen maddeye bir fıkra ilave edilmiştir.

Ayrıca, yangın, su baskını veya deprem gibi bir afete uğrayan ve bu sebeplerle prim borçlarını ödemekte güçlük çeken işverenlere bir kolaylık sağlamak üzere, talepleri halinde ve afete uğradıklarını belgelemek suretiyle, prim borçlarının afetin vukua geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenmesi, ayrıca ertelenen sürenin zamanaşımı süresinden sayılmaması uygun görölmüş ve bu maksatla maddede gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 8. — 506 sayılı Yasanın 1912 sayılı Yasa ile değişik 96 ncı maddesinde yapılan bir değişik ile uygulamada yeni bağlanan aylıklar ile önceden bağlanmış bulunan aylıklar arasında bir ayrıcalığın meydana gelmesini önleyecek önlemlerin alınması amaçlanmıştır.

Ayrıca aylıklardan yapılması düşünülen değişikliklerin başlangıç tarihinin açıklığa kavuşturularak sigortalılar lehine hükümler getirilmiştir.

Madde 9. — 506 sayılı Yasanın 1912 sayılı Yasa ile değişik 7 nci maddesinde, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları arasında ayrıcalık bir uygulamaya neden olan eski metin, aylıkların değişmesi halinde, farklılığın yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere yapılması şeklinde değiştirilmek yoluyla 96 ncı madde ile paralellik sağlanmıştır.

Madde 10. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrası, mezkûr Kanunun 36 ncı maddesinde sözü geçen kimselere de yol parası ve zaruri masraf ödenmesini teminen ve yol parası ile zaruri masraf karşılığı verilecek kimselere açıklık getirilmesi bakımından, değiştirilmiş, ayrıca 15 yaşına kadarki, (onbeş yaş dahil) çocukların refakatla gönderilmesi hali kabul olunarak, maddeye bu hususta hüküm ilave olunmuş, maddede sözü geçen «Tarife» deyimini «Kurumca hazırlanacak bir yönetmelik» olarak değiştirilmiş ve bundan başka, madde matlabı da metnin ihtiva ettiği hususları kapsayacak şekilde tadil edilmiştir.

Madde 11. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa eklenen ek madde 1 ile bugüne kadar herhangi bir şekilde sosyal güvenceye kavuşturulmamış genelev kadınları da Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmaktadır.

Ek Madde 2. — TC Emekli Sandığı Kanunu ile paralellik sağlanarak sigortalının ölümünden dolayı aylık veya gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarının evlenmeleri halinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı kadar evlenme yardımı yapılması hükmünü getirmektedir.

Ek Madde 3 ile Sosyal Sigortalar Kurumunun çağımız sosyal güvenlik kurumlarının uyguladıkları ve ülkemiz için büyük bir gereksinme haline gelen yaşlılar huzur evleri kurmasına olanak sağlanmaktadır.

Madde 12. — 1912 sayılı Kanunun geçici 5 nci maddesiyle sigortalıların 506 sayılı Kanuna tabi işyerlerinde çalışmış olupta prim ödenmemiş hizmetlerinin borçlandırılacağı, borçlanma isteğinin Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren örneği Kurumca hazırlanacak belge ile bir yıl içinde Kuruma yapılacağı hükme bağlanmıştı.

1912 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 30.6.1975 tarihi ile bir yıllık sürenin sona erdiği 30.6.1976 tarihi arasında büyük bir sigortalı kitlesinin, Kanunla öngörölen (Belgeleme) şekil şartını yerine getiremediklerinden, hizmetlerini borçlandıramadıkları anlaşıldığından, bu Kanunda öngörölen şartlarla hizmet aktine dayanarak geçmiş hizmetlerinin borçlandırılmalarını sağlamak üzere bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yeniden bir yıllık sürenin tanınması için bu geçici madde hazırlanmıştır.

Madde 13. — Kanunun yayımlandığı tarihi takip eden aybaşında yürürlüğe gireceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 14. — Kanunun Bakanlar Kurulunca yürürlüğe hükme bağlanmaktadır.

Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǒ'nun Sosyal Sigortalara Borçlanma Suretiyle Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Yasa Önerisi (2/436)

Millet Meclisi Başkanlığına

Dördüncü yasama döneminde İhtüzüǒün 78 nci maddesi uyarınca hükümsüz kalan 2/265 esas numaralı kanun teklifini, yenilemek istiyorum.

Gereǒini saygıyla rica ederim.

29 . 6 . 1977

Kastamonu Milletvekili

Sabri Tıǒ

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

15 . 4 . 1974

«Sosyal Sigortalara borçlanma suretiyle hizmetlerin birleştirilmesi hakkında kanun önerimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereǒinin yapılmasını rica ederiz .

Saygılarımızla.

İstanbul Milletvekili

Reşit Ülker

İzmir Milletvekili

Alev Coşkun

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TIǒLI'NIN TEKLİFİ

Sosyal Sigortalara Borçlanma Suretiyle Hizmetlerin Birleştirilmesine Dair Kanun Önerisi

GEREKÇESİ

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin deǒiřtirilmesi ve bu Kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 23 . 9 . 1969 günlü ve 1186 sayılı Kanununun 21 nci maddesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanuna geçici 3 ncü madde eklenmiştir.

Bu madde ile hesaba katılmayan geçmiş hizmetlerin 10 yılının borçlanma suretiyle birleştirilmesi kabul edilmiştir.

Bu madde Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa nın eşitlik ilkesine aykırı bulunarak 17 . 10 . 1972 gününde iptal edilmiştir.

Bu iptal gününden sonra bu türlü işlemler yapılamaz olmuştur.

Anayasa Mahkemesi kararında ilke olarak kanunun Anayasaya uygun olduǒunu ve fakat borçlanma için kabul edilen usulün eşitlik ilkesini zedelediǒini belirtmiştir.

İşte bu boşluǒu doldurmak üzere bu kanun teklifi hazırlanmıştır. İlk aylık üzerinden yapılacak borçlanmayı Anayasa mahkemesi kabul etmemiştir. Biz bu teklifte, başvurma tarihindeki çalıştıkları yerdeki asgari ücreti esas almış bulunmaktayız.

Sosyal Sigortalara Borçlanma Suretiyle Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Yasa Önerisi

MADDE 1. — 17 . 7 . 1964 gün ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 23 . 10 . 1969 gün ve 1186 sayılı Kanununun 21 nci maddesiyle eklenen ve Anayasa mahkemesi kararıyla iptal edilen geçici 3 ncü maddesi yerine ařaǒıdaki geçici 3 ncü madde konmuştur.

GEÇİCİ 3 NCÜ MADDE — Bu Kanunun yayımından önce çeşitli iş yerlerinde fikir ve beden işçisi olarak çalışmakta olup her ne sebeple olursa olsun Sosyal Sigortalar Kurumuna veya bu kuruma devredilen çeşitli emekli sandıklarına emekli veya yaşlılık aylığına esas olacak prim ödememiş olanlar hizmetlerini belgelen-dirdikleri müracaat tarihinde çalıştıkları yerdeki asgari ücret üzerinden işçi ve işveren sigorta pirimlerini en geç beş yıl içinde defaten veya eşit taksitlerle ödedikleri takdirde toplam olarak en çok 10 yıllık hizmetleri Sosyal Sigortalarda veya Sosyal Sigortalara devredilen sandıklarda geçen hizmetleriyle birleştirilir.

MADDE 2. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüǒe girer.

Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǒl'unun, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi. (2/439)

Millet Meclisi Başkanlığına

Dördüncü yasama döneminde İttüzüğün 78 nci maddesi uyarınca hükümsüz kalan 2/792 esas numaralı Kanun teklifini, yenilemek istiyorum.

Gereğini saygıyla rica ederim.

29 . 6 . 1977

Kastamonu Milletvekili
Sabri Tıǒl

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifim gerekçesi ile birlikte iliştirdim.

Gereğini arz eder, saygılarımı sunarım.

14 . 2 . 1977

Kastamonu Milletvekili
Sabri Tıǒl

GEREKÇE

Bugün ülkemizde 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına giren ve bu kanuna göre prim ödeyen 2 milyonun üstünde işçi vardır. Küçük ve büyük sanayinin gelişmesi, çoğalması, tarım ve orman işçilerinin de 506 sayılı Sosyal Sigortalar kapsamına alınmaları ile bu rakam önümüzdeki aylarda ve yılda 3 milyona yaklaşacak ve hatta geçecektir. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre emekli olanların ailelerini ve halen çalışan işçi ailelerini de sayarsak bu rakam 10 milyonu bulacaktır. Bütün bunlar 506 sayılı Yasa hükmüne göre hastalık sigortası hükümlerinden faydalanmakta sağlık tesislerinde ayakta ve yatarak tedavi olunmakta ücretsiz ilaç alabilmektedir. Ama insan sağlığı için en önemli unsur bir çok ruh ve beden hastalıklarının kaynağı olan diş sağlığı ve ağız protezleri 1965 yılında yürürlüğe giren Sosyal Sigortalar Kanunu Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu komisyonlarında ve genel kurullarında görüşülürken bu kanundan faydalanacak sigortalı işçiler için genel sağlık yardımlarının dişında bırakılmıştır.

Bu tutumun maliyet artışı endişelerinden doğmuş olduğu hatırlanmaktadır. Oysa kişinin sağlık güvenliği benimsenirken çeşitli hizmet bölümlerinde maliyet hesabının gereği yoktur. Örneğin maliyet azalsın diye yataklı tedaviden, cerrahi işlemlerden kaçınılamaz. Maliyet azalsın diye kesinlikle gerekli pahalı ilaçların verilmesi önlenemez. Maliyet azalsın diye gereğinde bir başka şehire hasta sevki durdurulamaz. Maliyet hesabı olsa kişi sağlığı için gerekli olmayan işlemlerin kapsam dişı bırakılmasına yol açabilir. Örneğin estetik cerrahi işlemleri Sosyal Sigorta sağlık ünitelerinin, görevi dişındadır. Örneğin sağ dökülmesini önleyici olduğu iddia edilen ilaçlar SSK ilaç listesinden çıkarılmıştır. Kaldı ki, gereksiz görünen bu türde tedavilerin bile kişinin ruh sağlığı üzerinde önemli etkileri vardır.

Ağız protezleri bunlar gibi değildir. Çoğunluğu beden gücüne ihtiyaç gösteren işçi hizmetlerinde kişinin beslenme gereksinimi başta gelmektedir. Çiğneme gücünü ile boğuşan bir işçi ekonomik yeterliliğe ulaşsa bile yeterli beslenmesini sağlayamaz. İnatla beslenme çabasına yöneldiği takdirde ise sindirim sistemi hastalıkları ile uğraşmak zorunda kalacaktır. Bu mücadelenin sonucu giderek beden gücünü azalması işe uyumun güçleşmesi ve işçinin erken yaşlanmasıdır.

Bu duruma yol açan anlayış aynı kanunun 33 ncü maddesi ile de çelişme halindedir. Maddenin son paragrafında sağlık yardımları sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güder denilmektedir. Oysa ağız protezlerini kapsam dişında bırakmakla bu cümlede belirtilen anlam zedelenmiştir.

Ağız protezlerinin ikinci ve çok önemli bir fonksiyonu da fonetik yönünden dişlerini tüm olarak veya kısmen kaybetmiş kişi konuşma güçlüğü çekmektedir. Özellikle alt ve üst çenede ön dişlerin kaybı halinde bu güçlük açıkça görülmektedir. Bir büro işçisi, bir ustabaşı, bir kurum yöneticisi, bir işçi temsilcisi, daha yüzlerce örneği verilebilecek işlerin görevlileri, kesinlikle düzgün konuşmak ve derinlerini anlatmak zorundadırlar. Konuşmalarının etkinliği dişlerindeki başarılarını sağlayacak, tersi ise onları başarısızlığa sürükleyecek, hatta dişlerini kaybetmelerine kadar varabilecek zararlar doğuracaktır. Konuşma güçlüğü gerilim yaratacak sabırsız ve sınırlı işçilerin sayısı günden güne çoğalacaktır.

Ağız protezlerinin son fonksiyonu olan estetiğin ruh sağlığı üzerindeki etkisini diğer örneklerde belirtmiştik.

506 sayılı Kanunda yapılacak düzeltme ile kamu hizmetlerinde ağız protezlerinin hizmet kapsamına alınması ilk örnek olmayacaktır. «Devlet Memurlarının tedavi yardımı ve cenaze giderleri yönetmeliği» ve «Emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış olanlarla bunların kanunen bakmakla yükümlü buldukları aile fertleri, dul ve yetim aylığı alanların muayene ve tedavileri hakkında tüzük» ile ağız protezleri, memurlar ve emeklilerle bunların yakınları için kamu hizmeti kapsamına alınmıştır. Ve bir kaç yıldır uygulanmaktadır. Sigortalıların gereksinimi halinde ise serbest diş hekimlerine baş vurmaları ve özel olarak yaptırılmaları öğütlenmektedir. Sigortalıların büyük bölümü, çok pahalı olan ağız protezlerini yaptırabilecek ekonomik düzeye ulaşamamıştır. Bu alandaki isteklerinin geri çevrilmesi bir çok sigortalının haklı tepkisine yol açmakta işçi sendikalarına bu konuda ulaşan şikâyetler yoğunlaşmakta sosyal sigorta sağlık tesislerinin diş kliniklerinde gereksiz tartışmalar doğmaktadır.

Diş çürükleri ve diş kaybının bir uygarlık hastalığı günümüzde bilinmektedir. Ağız protezleri son yüz yıl içinde artık yalnız yaşlıların gereksinimi olmaktan çıkmıştır. Genç yaşlı milyonları bulan sigortalı ve ailesinin ağız protezleri gereksinimi vardır. Bu konuda daha fazla beklemenin nedeni kalmamıştır. Kanunda acilen değişiklik yapılarak geçmişte bırakılan eksiklik giderilmelidir.

Teklifimizin birinci maddesi genel gerekçede belirttiğimiz değişikliği sağlayacaktır.

Teklifimizin ikinci maddesi sigortalıya ağız protezleri sağlayabilmesi için kadro ve laboratuvarların açılması veya gerekli sözleşmelerin yapılabilmesi için düşündüğümüz süreyi belirtmektedir.

Teklifimizin üçüncü maddesi yürürlük maddesidir.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TIĞLI'NIN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin (B) bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 32. — B) Protez araç ve gereçlerinin (ağız protezleri dahil) sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımından üç ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 506 Sayılı Kanunun 3 nci Maddesinin 1 nci Bölümünün Sonuna Bir (L) Fıkrası Eklenmesi ve II nci Bölüm C) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi. (2/449)

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/469 sıra sayılı teklifini yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu.

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinin 1 nci bölümünün sonuna bir (L) fıkrası eklenmesi ve II nci bölüm (C) fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifim, gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini rica eder, saygılar sunarım.

17 . 11 . 1975

Samsun Milletvekili

İrfan Yankutan

GEREKÇE

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 13 ncü maddesinde sağlık yardımının amacını :

«Sigortalının hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenesinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması suretiyle, sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma» şeklinde tarif etmektedir. Diğer bir deyimle kanun sağlık sigortasını, bu amacın tahakkuku için kapsamına almıştır. Fakat her nedense kanun metnine;

Sağlık yardımı, bu amacın tahakkukunu sağlar şekilde kanunlarla temin edilenlerin sağlık sigortası kapsamı dışında kalacağına dair bir kayıt konmamıştır.

Örneğin : Malullük veya emekli maaşı alan subay ve astsubayların malullük veya emekli maaşlarının kesilmesini icabettirmeyecek yerlerde çalışanların sağlık yardımları, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 66 ve 67 nci maddeleri gereğince parasız olarak Milli Savunma Bakanlığı tarafından temin edildiği halde, kanundaki bu noksanlık yüzünden Sosyal Sigortaya tabi işyerlerinde çalışan malullük veya emekli maaşı alan subay ve astsubaylar da sağlık sigortası kapsamında kabul edilmekte ve bunlar için Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından karşılıksız olarak sağlık sigortası primi alınmaktadır.

İşte bu noksanlığın giderilmesi ve prim kesilmesiyle ilgili ihtilafların ve haksızlıkların önlenmesi için malullük veya emekli maaşı alanlar :

Sağlık yardımları kanunla parasız olarak temin edilenler ve edilmeyenler olarak ikiye bölünmüş ve bunlardan sağlık yardımları kanun ile temin edilenler sağlık sigortası dışında, fakat sağlık yardımları kanunlarla temin edilmeyenler sağlık sigortası bakımından kanunun kapsamında bırakılmıştır. Bunu temin için de, bu tasarımı huzurlarınıza getirmiş bulunmaktayız.

SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

506 Sayılı Kanunun 3 ncü Maddesinin I nci Bölümünün Sonuna Bir (L) Fıkrası Eklenmesi ve II nci Bölüm (C) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 ncü maddesinin I nci bölümünün sonuna aşağıdaki (L) fıkrası eklenmiştir.

L) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan, kanunla kurulu emekli sandıklarından malullük veya emekli aylığı alan ve sağlık yardımları kanunla temin edilenler.

MADDE 2. — 3 ncü madde II nci bölümün (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu emekli sandıklarından malullük veya emekli aylığı alan ve fakat sağlık yardımları kanunlarla temin edilmeyenler hakkında yalnız malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmaz. Ancak, bunlardan kendi kanunlarına göre görev malullük aylığı bağlanmış olanlar, kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki ay başından başlayarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 506 Sayılı Kanununun 79 ve 80 nci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi. (2/451)

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/533 sıra sayılı teklifini yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Kanununun 79 ve 80 nci maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifim gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini rica eder, saygılar sunarım.

Samsun Milletvekili
Fuat Uysal

GEREKÇE

1. 506 sayılı Kanununun 79 ncu maddesinin ikinci fıkrasında, işverenlerin, anılan maddenin birinci fıkrası hükmüne göre, düzenleyip, kuruma verdikleri prim belgelerinde yazılı olanları doğrulamak üzere, ayrıca, tutukları kayıt ve belgeleri de göstermeleri öngörülmüş bulunmaktadır.

Ancak, özellikle inşaat sektöründe müteahhitlerin gerek kendilerine gerekse aracılara ait defter ve kayıtları ibraz etmeleri güçlük yarattığı gibi, bu defter ve kayıtların tetkiki de, hemen yapılamadığından, muamelelerin gecikmesine, dolayısıyla bilhassa, ihale konusu işlerde, müteahhitlerin ihale makamları nezdindeki teminatlarının 506 sayılı Kanununun 83 ncü maddesi gereğince, uzun müddet tutulmasına meydan vermekte ve bu hal şikâyetlere sebep olmaktadır.

Bu itibarla, gerek muamelede kolaylık ve çabukluk sağlamak gerekse ihale konusu işlerde müteahhitlerin ihale makamlarındaki teminatlarını tutmamak, böylece mevcut şikâyetleri önlemek maksadıyla ve ayrıca inşaat sektörünün bünyesine daha uygun düşeceği nazara alınarak, inşaat, tamirat, tesisat ve benzeri işler dolayısıyla kuruma bildirilen ücretlerin, muayyen bir miktardan aşağı olmaması halinde, işverenler tarafından tutulan kayıtlar ile aracılara ait kayıtların, bildirge ve bordrolar muhteviyatını doğrulayıcı nitelikte addedilmek suretiyle gösterilmesinin işverenlerden istenilmeyebileceği öngörülmüş ve bu maksatla maddeye bunu sağlamak üzere iki fıkra ilave edilmiştir.

2. 506 sayılı Kanununun 80 nci maddesinde, zamanında ödenmeyen primler için, ödenme süresinin sona erdiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanacağı, gecikme zammının prim borcunun % 20'sini geçemeyeceği ve gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren de kanuni faiz tahsil olunacağı öngörülmüş bulunmaktadır.

Ancak, zamanında ödenmeyen primler için gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren ayrıca tahakkuk ettirilmesi gereken kanuni faiz haddinin % 5 olarak tespit edilmiş olması işverenleri, sigorta primlerini zamanında ödememeye teşvik etmekte, dolayısıyla bu hal kurumun prim alacaklarının işverenler tarafından düşük faiz ile alınmış bir kredi gibi kullanılmasına meydan vermektedir.

Bu itibarla, sigorta primlerinin gecikmeden ve teraküm etmeden, zamanında tahsil edilmesini sağlamak maksadıyla, faiz haddinin aylık ve % 1 olarak tespitini ve faizin gecikme zammının uygulandığı tarihten itibaren tahakkuk ettirilmesini teminen maddede bu yolda değişiklik yapılması zaruri görülmüştür.

Konunun, önemine binaen, gündeme alınarak müzakere edilmesini ve kabulünü arz ve teklif ederiz.

SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

506 Sayılı Kanunun 79 ve 80 nci Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Kanunun 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde, iki fıkra ilave edilmek suretiyle değiştirilmiştir.

Prim Belgeleri ve Ölçümleme

Madde 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve niteliği, usul ve esaslarıyla verilme süreleri hazırlanacak tüzükte belirtilecek olan kayıt ve belgeleri kuruma ve sigortalı hesap kartlarını sigortalılara vermeye veya o ay içinde sigortalı çalıştırılmadığını ve ücret ödenmediğini süresi içinde yazılı olarak kuruma bildirmeye mecburdur.

Bu belgeler, tüzükte belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmez veya vaktinde kuruma verilmezse yahut bu belgelerin dayandığı kayıtlar belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte görülmezse veyahut belgelerde yazılı olanları doğrulayacak kayıt ve belgeler gösterilmezse, kurum sigorta primleri hesabına esas tutulacak kazançlar toplamını, hazırlanacak tüzükteki usul ve esaslara göre ölçümler.

Ölçümleme sonucunda tespit edilecek prim borcu işverene tebliğ edilir. İşveren bu borca karşı 15 gün içinde, itiraz edilen miktarın yüzde biri tutarında bir ücreti peşinen kurum veznesine yatırmak suretiyle, prim itiraz komisyonuna başvurabilir. İtiraz takibi durdurur. Peşin alınan ücret, itiraz sonucuna göre, haklı çıktığı oranda işverene iade olunur. Taraflar, prim itiraz komisyonu kararı aleyhine, kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilirler. Mahkemeye müracaat edilmesi prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Prim itiraz komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ve ne miktar ücret verileceği tüzük ile tespit olunur.

Sigorta primlerinin ölçümleme yolu ile tespit olunması, işverenin usul ve esasları tüzükte tespit oluncak kayıt ve belgeleri düzenleme ve kuruma verme yükümünü kaldırmaz.

Usul ve esasları tüzükte tespit oluncak belgeleri işveren tarafından verilmeyen sigortalılar, çalıştıklarını, hizmetin geçtiği, yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde mahkemeye başvurarak alacakları ilam ile ispat ederlerse bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamı ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya bir kaç işte, bu kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmemesi veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalılarından gerekli yardım yapılır.

Bu kanunun 83 ncu maddesinde zikredilen işleri üzerine alanlar ile her türlü inşaat, tamirat, tadilat ve benzeri işleri yapan işverenler tarafından, birinci fıkra gereğince düzenlenen belgelerle kuruma bildirilen kazançlar tutarı, 135 nci maddenin (B) bendine göre çıkarılan tüzük esasları uyarınca, kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olmadığı takdirde, prim belgelerinin dayandığı kayıtlar, bu belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte sayılır ve ayrıca işveren ile varsa aracılara ait kayıtların gösterilmesi istenilmeyebilir.

Kuruma bildirilen kazançlar tutarı, kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olduğu takdirde, işveren ve varsa aracılara ait kayıtlara bakılmaksızın, kurumca hesaplanan kazançlar toplamı üzerinden işlem yapılır.

MADDE 2. — 506 sayılı Kanunun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Primlerin Ödenmesi

Madde 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarının % 20'sini geçemez.

Dava veya icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin başından itibaren ayrıca aylık % 1 faiz tahsil olunur. 82 nci madde şümullüne giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi, (2/454)

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/661 sıra sayılı teklifini yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

2/661 numarada kayıtlı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesi ve bu Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine dair vermiş olduğumuz kanun teklifimiz 1 . 7 . 1976 tarihinden beri Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunda beklemektedir. İçtüzüğüün 38 nci maddesi uyarınca Genel Kurul gündemine alınmasını saygılarımla arz ederim.

İzmir Milletvekili
Kemal Önder

Not :

Genel Kurulun 15 . 2 . 1977 tarihli 45 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesi ve bu Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz.

15 . 6 . 1976

İzmir
Kemal Önder
Giresun
Vamık Tekin
Zonguldak
Cahit Karakaş
Sinop
Yalçın Oğuz
Denizli
Hüseyin Erçelik
Erzincan
Hasan Çetinkaya

İstanbul
Bahir Ersoy
Gümüşhane
Erol Tuncer
Çanakkale
Orhan Çaneri
Kırşehir
Sait Saylam
İzmir
Neccar Türkcian

Çorum
Kasım Parlar
İzmir
Alev Coşkun
Bursa
Mehmet Emekli
Gaziantep
İbrahim Hortoğlu
Kastamonu
Sabri Tiğli

G E R E K Ç E

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine dair 1912 sayılı Kanun ile Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince bağlanan gelir ve aylıklar 1 . 7 . 1974 yılından itibaren artırılmış ve bundan böyle gelir ve aylıkların Bakanlar Kurulu kararıyla en geç iki yılda bir tespit edileceği hükmü getirilmiştir.

Gelir ve aylıkların artırılması 1 . 7 . 1974 tarihinden geçerli olarak yapılmış olduğuna göre 1 . 7 . 1976 tarihinde iki yıl dolacaktır. Ancak Kurum 1912 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile getirilen ek 1 nci maddesinin öngördüğü incelemeleri henüz gerçekleştirememiş ayrıca bu gerçekleştirilmiş olsa dahi bahsedilen maddenin (A) bendindeki «Devlet memurları emekli aylıklarına uygulanan yükseltme sınırları içinde kalmak kaydı» nedeniyle Kurumca bağlanan gelir ve aylıkların yeniden tespiti mümkün olamayacaktır.

Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince alınan prim ile bağlanan gelir ve aylıklar Devlet bütçesiyle ilgili olmadığı; aksine asgari ücretin Devlet Memurları Kanununa göre aylık alanların aylığına etkili bulunduğu gözönüne alınır, bahsedilen bendin kanundan çıkarılmasında zaruret görülmektedir.

Ayrıca asgari aylıkta, 1186 sayılı Kanun ile değiştirilen 96 ncı maddedeki «78 nci maddedeki günlük kazanç altsınırının 360 katından az olamaz» prensibinden kopularak 1912 sayılı Kanun ile asgari aylığa esas olan miktarın % 70'ine dönülmüştür. Asgari günlük kazanç vasıfsız ve henüz işe yeni giren kimseler için tespit olunan bir kazançtır. Asgari aylık ise maluliyette en az beş yıl, yaşlılıkta en az onbeş yıl çalıştıktan sonra bağlanacak aylıktır. Bu aylığın artık çalışma gücü kalmamış kimsenin insan şeref ve haysiyetine yaraşır bir ortam içerisinde yaşamasını sağlayacak miktarda olmalıdır. Asgari günlük kazanç henüz yeni işe giren ve vasıfsız bir kimsenin insan şeref ve haysiyetine yaraşır bir şekilde yaşaması için verilen bir miktardır, Devlet ekonomisine ve kalkınmasına katkıda bulunan yaşlı kimselerin de insan şeref ve haysiyetine yaraşır bir hayat sürmesi için en az günlük kazanç üzerinden aylık verilmesi hak ve nasafet kaidesine de uygun düşecektir.

506 ve 1186 sayılı Kanunlar ile getirilen eski kazançların bugünkü kazançlara göre eşitlendirilmesini amaçlayan katsayıların 1969 yılından bu yana değişmediği bir gerçektir.

Eski kazançların günün koşullarına göre eşitlendirilmesi prensip olarak benimsendiğine göre katsayı cetvelinin bugüne göre tespiti de bir zaruret haline gelmiştir.

Yukarıda arz edilen nedenlere dayanarak hazırlanan bu kanun teklifi, kanunlaştığı takdirde 1912 sayılı Kanun gereğince yapılan zamma rağmen, mevcut şikâyetler ortadan kalkacak ve gelir veya aylık sahiplerinin gelişmelerine biraz daha rahatlık gelecektir.

Madde 1. — 1186 sayılı Kanun gereğince, asgari ücret üzerinden verilecek gelir ve aylıkların, hak sahiplerine insanca yaşama olanağı sağlanacağı prensip olarak benimsenmemiştir. 1912 sayılı Yasa ile, asgari ücretin % 70 olarak kabul olunan miktarın asgari ücretin gelir vergisinden muaf kılınmasının düşünüldüğü bir dönemde Parlamente daha önce benimsenen % 100'e çıkarılması hak ve nasafet kaidelerine uygun olacaktır. Madde bu prensibe varılmak amacıyla tanzim olunmuştur.

Madde 2. — Sosyal Sigortalar Kanunu gereğince bağlanacak gelir ve aylıkların, Devletin iştiraki olmadığı bir uygulamada Devlet memurları emeklilerine uygulanan katsayı ile ilgilendirmek, sigorta prensiplerine uygun düşmediğinden, 1912 sayılı Kanun ile getirilen «Devlet memurları emekli aylıklarına uygulanan yükseltme sınırları içinde kalmak» ibaresinin kanun metninden çıkarılması amaçlanmıştır.

Madde 3. — 1912 sayılı Kanun ile aylık ve gelirlerde iki yılda bir Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden tespit getirilmiş olmasına rağmen, 1 . 7 . 1974 tarihinden itibaren yapılan zamma, bu teklif ile kaldırılması istenilen 1912 sayılı Kanundaki kısıtlayıcı hüküm dolayısıyla Bakanlar Kurulu kararı çıkarılması mümkün olmadığından ve teklif kanunlaşır, kısa zamanda da Bakanlar Kurulu kararının çıkması mümkün olmayacağından; bu defaya mahsus olmak üzere gelir ve aylık alanlara maktu bir zam yapılması zaruri görülmüş ve madde bu maksatla hazırlanmıştır.

Geçici Madde 2. — İşlemlerin kısa zamanda neticelenmediği bilindiğinde hak sahiplerine % 20 oranında avans verilmesi öngörülmüştür.

Yeniden gelir ve aylık tespit işleminde normal mesai dışında çalışan Kurum personeline fazla mesai ücreti ödenmesini temin için madde sevk edilmiştir.

Ek Madde 1. — 1969'dan sonra 1698 sayılı Yasa ile aylıklara getirilen ve bu Kanunla öngörülen zam esas alınarak 1186 sayılı Kanundaki katsayı cetveli bugünün koşullarına uygun hale getirilmiştir.

Bu cetvel, bu kanun gereğince zamdan yararlanamayacak kimselerin, aylıklarının hesabında esas alınacak kazançlarının, paranın satınalma gücüne göre eşitlendirilmesini sağlayacaktır.

Madde 4. — Kanun yürürlük tarihini belirlemektedir.

Madde 5. — Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceğini tespit etmektedir.

SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 96 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Aylıkların Sınırı :

Madde 96. — Bu Kanuna göre malullük ve yaşlılık sigortasından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 78 nci maddedeki günlük kazanç alt sınırının 360 katından az, günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

MADDE 2. — 506 sayılı Kanunun 1912 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile eklenen Ek 1 nci maddesinin (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

A) Aylık ve gelirler; asgari ücret, geçim indekslerinde, sigortalıların genel ücret seviyelerinde meydana gelen değişikliklerle kurumun mali durumu gözönüne alınarak Bakanlar Kurulu kararıyla en geç iki yılda bir tespit edilir.

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek ve geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 1. — 1 Ocak 1976 tarihinden önce iş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından gelir almakta olanlarla, bu gelirlere hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış bulunanlardan sürekli ve tam işgöremez durumda olan sigortalıların aylık gelirlerine 800 lira zam yapılmıştır. Sürekli kısmi işgöremezlikte sigortalıya yapılacak aylık zam miktarı, tam işgöremezlik geliri için ödenecek 800 liranın, işgöremezlik derecesindeki tutarı kadardır.

1 Ocak 1976 tarihinden önce iş kazalarıyla meslek hastalıkları sonucu ölen sigortalıların hak sahiplerine ödenecek gelire esas alınan aylık gelirlere de 800 lira zam yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1 Ocak 1976 tarihinden önce bağlanmış olan maluliyet ve yaşlılık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahiplerine bağlanan aylıklara esas olan aylık miktarlarına 800 lira zam yapılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanun gereğince yapılacak aylık ve gelir artırımları kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde tamamlanır.

Artırımlar neticeleninceye kadar ödenmekte olan gelir ve aylıklar sonradan mahsubu yapılmak üzere % 20 zamlı ödenebilir.

Bu kanun gereğince yapılacak işlemlerin zamanında yapılmasını sağlamak amacıyla, çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele, yukarıda yazılı süre içinde ayda 80 saati geçmemek üzere fazla çalışma yaptırılabilir. Ödenecek fazla çalışma, ücreti, kurumun müdürler kurulunca tespit edilir.

EK MADDE 1. — İş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu sürekli iş göremezlik veya ölüm geliri veya malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından aylık bağlanmasında kullanılacak katsayılar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İş kazasının meydana geldiği veya meslek hastalığının anlaşıldığı yahut malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primine esas,

Kazanç yılları	Katsayı
1950 ve önceki yıllar	11.97
1951	11.76
1952	10.5
1953	9.87
1954	8.61
1955	7.56
1956	6.51
1957	5.67
1958	5.04
1959	3.99
1960	3.78
1961	3.57
1962	3.2
1963	2.94
1964	2.73
1965	2.52
1966	2.31
1967	2.2
1968	2.1
1969	1.95
1970	1.80
1971	1.65
1972	1.50
1973	1.40
1974	1.30
1975	1.20

MADDE 4. — Bu Kanunun Ek 1 nci maddesi 1 . 1 . 1976 tarihinden, diğer maddeleri 1 . 7 . 1976 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı ile Ankara Milletvekili Semih Eryıldız'ın 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi. (2/462)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/97 esas nolu teklifi yeniliyoruz.

Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Kastamonu Milletvekili

Sabri Tıǧlı

Ankara Milletvekili

Semih Eryıldız

31 . 1 . 1974

Millet Meclisi Başkanlığına

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bir ek geçici madde eklenmesine dair kanun teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Kanunlaşması için gereğini rica ederim.

Saygılarımızla.

Kocaeli Milletvekili

Sabri Yahşi

Kocaeli Milletvekili

Sedat Akay

G E R E K Ç E

24.7.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun yürürlüğe girmesinden önce çeşitli iş yerlerinde fikir ve beden işçisi olarak çalışmış olup da, muhtelif sebeplerle Sosyal Sigortalar Kurumuna veya bu kuruma devredilen çeşitli emekli sandıklarına emeklilik veya yaşlılık aylığına esas olacak prim ödememiş olanların mağduriyetini önlemek maksadı ile, bu kanuna 25.10.1969 tarihli ve 1186 sayılı Kanunun 21 nci maddesi ile eklenen ek geçici 3 ncü madde, bu gibiler için, hizmetlerini belgelendirdikleri ve geçmiş sigorta primlerini ödedikleri takdirde, toplam olarak on yılı geçmemek üzere, geçmiş hizmetlerinin Sosyal Sigortalarda veya Sosyal Sigortalara devredilen sandıklarda geçmiş hizmetleri ile birleştirilmesi imkânı yaratılmış ve aynı kanunun 23 ncü maddesi gereğince de bu hüküm 1.3.1969 tarihinden itibaren yürürlüğe konmuş idi.

Fakat, Anayasa Mahkemesi 17.10.1972 tarih ve 972/49 sayılı kararı ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa eklenen bu ek geçici 3 ncü maddeyi, borçlanmada (O zamana ait ilk aylık üzerinden) prim ödeme esasına konmuş olması ve bunun da eşitlik ilkelerine aykırı bulunması gerekçesiyle, iptal etmiştir.

Ancak, bu kararda, hizmet birleştirilmesini borçlandırma yolu ile öngören bu maddenin ilke yönünden Anayasaya uygun bulunduğu belirtilmiş ve aynen şöyle denmiş bulunmaktadır.

«Milletimizi Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi haline getirmek, Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmak; insan hak ve hürriyetlerini, milli dayanışmayı sosyal adaleti, kişinin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve güvence altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukuki ve sosyal temennileri ile kurmak, Anayasamızda temel ilke ve erekler olarak belirtilmiştir. Bu doğrultuda gayretler sarfedilen, özellikle kalkınmak ve bir endüstri toplumu haline gelebilmek için büyük atılımlar yapılan ülkemizde sosyal güvenlik kurumlarının geç kurulabilmiş olması onların dar kapsamlı olarak kurulması zorunluğunu da birlikte getirmiştir. Engellerin aşılması ve olanakların elverişli hale gelmesi ölçüsünde sosyal adaletin yaygın bir hale getirilmek istenmesi, sosyal güvenlik örgütlerinin kapsamını genişletme yönünde etki yapmış, ortaya çıkan bu durum borçlanma müessesesinin kabulünü zorunlu kılmıştır. Bu nedenledir ki, pek çok kanunlarda sosyal güvenlik ve sosyal adalet sağlayıcı borçlanma hükümlerine yer verilmiştir. Nitekim Anayasanın 53 ncü maddesinde devlete bu tür ödevleri takati ölçüsünde yerine getirmeyi buyurmaktadır.»

«Öte yandan Anayasa'nın 2 nci maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir. Sosyal hukuk devleti, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak gerçek eşitliği yani sosyal adaleti ve böylece toplumsal dengeyi sağlamakla yükümlü devlet demektir. Çağdaş uygar görüşe ve Anayasanın temel yapı ve felsefesine göre gerçek hukuk devleti ancak toplumsal devlet anlayışı içinde ise bir anlam kazanır. Hukuk devletinin amaç edindiği kişiliğin korunması, toplumda sosyal güvenliğin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla gerçekleştirilebilir.»

«Konu bu açıdan ele alınca, hizmet birleştirilmesini borçlandırılma yoluyla öngören itiraz konusu geçici üçüncü maddenin ilkesi yönünden Anayasaya uygun bulunduğunu kabul etmek gerekir.»

İlkesi yönünden Anayasamıza, hatta Anayasamızın temel görüş ve felsefesine uygun olarak ortaya konan borçlanma yoluyla hizmet birleştirilmesinin dayanağı olan bu maddenin iptali ile çalışanların hukukunda bir boşluk meydana geldiği ve bu boşluğun bir an önce doldurulması gerektiği bir gerçektir.

Sözü geçen madde, borçlanmada o zamana ait ilk aylık ücretleri üzerinden prim ödenmesi esasını kabul etmesi ve bu esasın Anayasada öngörülen eşitlik ilkelerine aykırı bulunması sebebiyle iptal edilmiştir. Bu nedenle, ücret ile ilgili hususun Anayasaya aykırı olmaktan kurtarılması suretiyle borçlanma müessesesinin tekrar kanuna ilavesi gerekmektedir.

Zira, bu maddenin iptali ile çalışanlar arasında eşitsizlik yaratılmış olmaktadır. Hatta iptale kadarki tabikat bu eşitsizliği bir kat daha artırmış bulunmaktadır. Maddenin iptalinden önce pek çok kimse bu maddeden faydalanarak emekli olmuş, aynı durumdaki pek çok çalışan ise geç müracaat ettiklerinden veya muamelelerinin uzamasından dolayı bu imkândan yararlanamamışlardır.

İlişik kanun teklifimizin 1 nci maddesiyle 506 sayılı Kanuna eklenmesini zaruri bulduğumuz ek geçici 3 ncü maddede, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak, borçlanmada müracaat tarihi ve yerindeki asgari ücret üzerinden prim ödenmesi esası konulmuştur.

Bu suretle esasta mevcut iken, mezkûr iptal kararına kadarki tatbikatla daha da artırılmış olan büyük bir haksızlık ve huzursuzluk giderilmiş olacaktır.

Teklifimizin 2 nci maddesiyle, bu ek geçici madde hükmünün 1.3.1969 tarihinden yürürlüğe girmesi kabul edilmektedir. Zira, 1186 sayılı Kanun bu tarihten yürürlüğe konmuş ve o tarihle Anayasa Mahkemesinin iptali tarihi olan 10.7.1972'ye kadar tatbik edilmiştir. Teklifimizin kanunlaşması halinde, tatbikat bakımından araya bir fasıla girmemesi lazımdır.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TİĞLİ İLE ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ'IN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek geçici 3 ncü madde eklenmiştir:

Bu Kanunun yayımından önce çeşitli iş yerlerinde fikir ve beden işçisi olarak çalışmış olup, her ne sebeple olursa olsun, Sosyal Sigortalar Kurumuna veya bu Kuruma devredilen çeşitli emekli sandıklarına emekli veya yaşlılık aylığına esas olacak prim ödememiş olanlar, hizmetlerini belgelendirdikleri ve müracaat tarihinde buldukları mahaldeki asgari ücret üzerinden işçi ve işveren sigorta primlerini en geç beş yıl içinde defaten veya eşit taksitlerle ödedikleri takdirde toplam olarak en çok on yıllık hizmetleri Sosyal Sigortalarda veya Sosyal Sigortalara devredilen sandıklarda geçen hizmetleri ile birleştirilir ve o tarihten itibaren sigortalı sayılırlar.

MADDE 2. — Bu Kanun 1 Mart 1969 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kocaeli Milletvekili

Sedat Akay

Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı ile Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ve Sivas Milletvekili Azimet Köyüoğlu'nun, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı Maddesine 1655 Sayılı Kanunla Eklenen (D) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi (2/464)

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/120 S. Sayılı teklifi yeniliyorum.
Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/120 esas nolu teklifi yeniliyoruz.
Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Ankara Milletvekili
Semih Eryıldız

Kastamonu Milletvekili
Sabri Tıǧlı

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine 1655 sayılı Kanunla eklenen (D) fıkrasının değiştirilmesine ait kanun teklifi ekte sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi saygılarımla arz ederim.

21 . 1 . 1974
Sivas Milletvekili
Ekrem Kangal

G E R E K Ç E

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine 1655 sayılı Kanunla eklenen 1 fıkra ile, sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarlarında primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayılarına eklenmiş ise de yedek subay olanların okulda geçen sürelerini kapsamına almamıştır. Halbuki sosyal anlamı açısından Sigorta ile TC Emekli Sandığı arasında farklılık gözetilemez.

TC Emekli Sandığına tabi olanların yedek subay okulunda geçen süreleri 1623 sayılı Kanunla fiili hizmet sürelerine ilave edildiği halde sigortalıların yedek subay okulunda geçen sürelerinin sayılmaması mutlak bir haksızlık husule getirmektedir. Bu ayrıcalığın düzeltilmesi için kanun teklifine zaruret hâsıl olmuştur.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TİĞLİ İLE ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ VE SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı Maddesine 1655 Sayılı Kanunla Eklenen (D) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine 1655 sayılı Kanunla eklenen (D) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

D) Sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri ile yedek subay okulunda öğrenci olarak geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarında primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayılarına eklenir. Şu kadar ki, eklenen bu sürenin başlangıcı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı ve 108 nci maddelerinde tarif edilen sigortahlık süresinin başlangıç tarihi olarak kabul edilemez.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ile Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı'nın 506 Sayılı Kanunun 73 ncü Maddesinin (D) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair 1698 Sayılı Kanunun Geçici 3 ncü Maddesinin Tadili Hakkında Kanun Teklifi (2/472)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/94 esas nolu teklifi yeniliyoruz.
Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Ankara Milletvekili
Semih Eryıldız

Kastamonu Milletvekili
Sabri Tıǧlı

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Kanunun 73 ncü maddesinin (D) bendinin değiştirilmesine ve bu Kanuna dört geçici madde eklenmesine dair 1698 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesinin tadili hakkında kanun teklifim gerekçesi ile birlikte takdim edilmiştir.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

29.1.1974
Ankara Milletvekili
Turgut Toker

GEREKÇE

Bilindiği üzere, 1189 sayılı Kanunla, 991 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesine göre bağlanacak emekli aylıklarının tespitinde fiili ve itibari hizmet sürelerinin toplamı 25 yıl olarak değiştirilmiş ve bunlar için emekli aylığı nispeti ise aylık veya ücretin % 70'i olarak tespit edilmiştir.

Yine bilindiği üzere, Sandık mevzuatına göre emekli olanlarda yaşlılık aylığı işten ayrıldığı tarihle son aldığı aylık veya ücretinin % 70'i oranında bağlanmakta, sigorta mevzuatı uyarınca emekli olanlarda ise 506 sayılı Kanunun 61 nci maddesine göre işten ayrıldığı tarihten önce son 5 takvim yılındaki aylık veya ücretlerinin en yüksek 3 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 70'i oranında bağlanmaktadır.

Evvelce bağlanan aylıkların artırılmasına ilişkin 1698 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesi uyarınca;

Sigorta mevzuatına göre 1970 yılında emekli aylığı bağlanan bir sigortalının aylığı; aylığın hesabına esas olan ortalama yıllık kazancının tayinin de nazara alınan son takvim yılına göre (ki 1969 yılı olur) 1969 yılının katsayısı olan 1.30 ile çarpılmak suretiyle bulunmaktadır.

Oysa, Sandık mevzuatına göre 1970 yılında emekli aylığı bağlanan bir sigortalının aylığı; aylığın hesabına esas olan ortalama yıllık kazancının tayininde pazara alınan son takvim yılına göre (ki yine 1970'dir) 1970 yılının katsayısı olan 1.20 ile çarpılmak suretiyle bulunduğundan aynı aylığı alan ve aynı işyerinde çalışıp da aynı tarihte işten ayrılan iki sigortalı arasında eşitlik ilkesi bozulmaktadır.

Bu nedenle, 1968 - 1970 tarihleri arasında herhangi bir zam alınmadığı da gözönüne alınarak bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ İLE KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TIĞLI'NIN TEKLİFİ

506 Sayılı Kanununun 73 ncü Maddesinin (D) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair 1698 Sayılı Kanunun Geçici 3 ncü Maddesinin Tadili Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Kanununun 73 ncü Maddesinin (D) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Dört Geçici Madde Eklenmesine Dair 1698 sayılı Kanunun geçici 3 ncü maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

Geçici Madde 3. — 991 sayılı Kanunla Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilen Askeri Fabrikalar Tekevüt Sandığı ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı mevzuatına göre bağlanmış iş kazası, emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylığı almakta olanlarla bu aylıklara hak kazanmış olup henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların bu aylıkları 1.4.1973 tarihinden başlamak üzere aşağıdaki katsayılarla çarpılmak suretiyle artırılır.

1968 ve daha eski yıllar	1.40
1969	1.40
1970	1.40
1971	1.10

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihini takibeden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Mustafa Başoğlu ve 2 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Madde İlavesine Dair Kanun Teklifi (2/477)

Millet Meclisi Başkanlığına

Film, tiyatro ve sahne sanatçılarının 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu kapsamına almarak sosyal güvenliğe kavuşturulmasıyla ilgili kanun teklifi eklice sunulmuştur.

Gereğinin ifasına emirlerinizi dileriz.

Saygularımızla.

Ankara
Mustafa Başoğlu

Ankara
M. Kemal Erkovan

İstanbul
Ekrem Ceyhun

G E R E K Ç E

Bilindiği üzere, Anayasamızın 48 nci maddesi herkesin sosyal güvenceye kavuşturulmasını öngörmüştür.

Bu bakımdan; yurdumuzda film, tiyatro ve sahne sanatçılarının çalışmaları çeşitli şekiller altında cereyan etmekte, bazı çalışmalar hizmet aktine dayanması dolayısıyla Sosyal Sigortalar kapsamına girdiği halde, bazı çalışmalar bu nitelikte olmadığından, sanatçıların pek çoğu Sosyal Sigortalardan yararlandırılmamaktadır.

Bu grup çalışanların sosyal güvenliklerini sağlamak üzere, 506 sayılı Kanuna bir ek madde ilavesi uygun görülmüştür.

Hazırlanan madde ile ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından tespit edilecek film, tiyatro ve sahne sanatçıları sosyal güvenliğe kavuşturulmakta, bu arada ileri yaşta olanların da ehven şartlarla yaşlılık aylığından yararlanmaları sağlanmaktadır.

ANKARA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA BAŞOĞLU VE 2 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Madde İlavesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

«Ek Madde 1. — a) Film, tiyatro ve sahne sanatçıları; işverenle aralarındaki aktin mahiyetine bakılmaksızın, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı sayılırlar.

b) Kimlerin film, tiyatro ve sahne sanatçısı olduğu Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından müştereken tespit olunur.

Bu tespit, ilgili kuruluşun görüşü, hücum görüldüğü takdirde alınır.

c) İşbu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan film, tiyatro ve sahne sanatçılarından, 55 yaşını doldurduklarında 60 nci maddede yazılı şartları yerine getirmediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara, 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik geçici 8 nci maddesinde yazılı şartları yerine getirmiş ve 2 000 günlük eski hizmet belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren bir yıl içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna vermişlerse, sigortalılık süreleri 15 yıl doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanırlar.

Geçici 8 nci maddedeki hükümler, bu Kanuna göre sigortalı sayılan film, tiyatro ve sahne sanatçıların işverenleri hakkında da uygulanır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun Bakanlar Kurulu tarafından yürütülür.

Ankara
Mustafa Kemal Erkovan

İstanbul
Ekrem Ceyhun

Ankara
Mustafa Başoğlu

Adana Milletvekili Alparslan Türkeş ve 7 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 86 ncı Maddesine Fıkralar Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/478)

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 86 ncı maddesine eklenecek bazı fıkralar ile Topluluk Sigortası'na dahil üreticilerin geriye doğru borçlanması sağlanacaktır. Bu nedenle geniş bir üretici kitlesini ilgilendiren kanun değişikliğinin gerçekleştirilmesi için 506 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine aşağıdaki fıkraların eklenmesini saygılarımızla teklif ederiz.

Adana Milletvekili
Alparslan Türkeş

Ankara Milletvekili
Necati Gültekin

Çorum Milletvekili
Mehmet Irmak

İstanbul Milletvekili
Turan Koçal

Elazığ Milletvekili
Tahir Şaşmaz

Sivas Milletvekili
Ali Gürbüz

Tokat Milletvekili
Faruk Demirtola

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesine aşağıdaki fıkraların eklenmesine dair MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş ve 6 arkadaşının kanun teklifleri gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla rica ederim. 11.11.1977

MHP Meclis Grup Başkanvekili
İhsan Kabadayı

GEREKÇESİ

Topluluk Sigortası, ilk kez İzmir'de Tarış bünyesinde uygulamaya konulan, şu sırada işlerliği bulunmayan, ancak konunun üzerine ciddiyetle eğinildiği takdirde başarı şansı son derece yüksek olan bir üretici sigortasıdır.

Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesinden yararlanılarak kurulan TOPLULUK SİGORTASI, Tarış bünyesinde üretici ortağa 5000 iş günü sonunda «Emekli olma» hakkını sağlamaktadır. Topluluk Sigortası üyesi olan ortakdan seçtiği ücret dilimlerine göre «prim» kesilmektedir. Ancak bu sigortanın şu anda «yaşlılık» sigortası bölümü uygulanmaktadır. Oysa, aynı sigorta türüne «Hastalık Sigortası» eklenmesi de mümkündür. Küçük bir kanun değişikliğiyle Topluluk Sigortası, hastalık sigortasını kapsar hale getirilebilir ve böylece binlerce üretici ortağın, hastalık halinde SSK Hastanelerinden ya da, benzeri kuruluşlardan yararlanması imkânı doğar. Ki bu Tarım Sigortasının ve Genel Sağlık Sigortasının da bir başlangıcı kabul edilebilir.

Topluluk Sigortası, Tarış bünyesinde 1972 yılında kurulmuş, ancak ilgisizlik nedeniyle başarı gösterememiş ve tek kelime ile «kısır» kalmıştır. Ancak konuya üretici ortağın ilgisi büyüktür. Konu ciddi şekilde ele alındığında Tarış üreticisi ortağının % 80'i bu organizasyona girebilir. Ayrıca organizasyon «Tek Prodeksiyon» usulüyle Ticaret Bakanlığına bağlı tüm kooperatiflerde uygulanabilir.

Topluluk Sigortasının anlaşması, Tarış ile SSK Genel Müdürlüğü arasında yapılmıştır. (Anlaşma metni ektedir.)

Bu konuda, Topluluk Sigortasını bugüne kadar Tarış bünyesinde uygulamasını sürdüren Muhasebe Genel Müdürlüğünün verdiği bilgi ve tekliflerde şöyledir :

Topluluk Sigortasının uygulanmasına 1.10.1971 tarihinde başlanmıştır.

Topluluk Sigortasına dahil olan ortaklarımızın sayısı yıllar itibarıyla aşağıda gösterilmiştir.

İşyılı	İşyılı Başındaki Ortak sayısı	Giren Ortak	Çıkan Ortak	İşyılı Sonundaki Durum
1.10.1971 — 30.9.1972	413	48	—	461
1.10.1972 — 30.9.1973	461	39	18	482
1.10.1973 — 30.9.1974	482	30	13	499
1.10.1974 — 30.9.1975	499	12	2	509
1.10.1975 — 30.9.1976	509	22	16	515
1.10.1976 — 30.9.1977	515	7	16	506

Topluluk Sigortasına giren ortaklarımızın sayısının arzu edilen seviyeye çıkartılabilmesi için:

1. Kısa Vadeli Tedbirler :

Ortaklar arasında etkili bir propagandaya girişilerek Topluluk Sigortasının ne olduğu ve faydaları hakkında geniş açıklamalarda bulunulmalıdır. Bunun için de bir ekip kurulmalı ve köy köy dolaşarak ortaklarla temasa geçmeleri sağlanmalıdır.

2. Uzun Vadeli (Kanuni) Tedbirler :

a) Topluluk Sigortasına giren ortaklardan arzu edenlerin geriye doğru 10 yıllık borçlanma yapımlarına imkân sağlayacak kanun değişikliği yapılmalıdır.

b) Topluluk Sigortasının sadece Yaşlılık Sigortasını kapsamaması Hastalık Sigortasını da kapsamış olması gerekir. Yapılacak kanun değişikliğinde Hastalık Sigortasına girme durumunun ihtiyari olması esas getirilmelidir. Zira, maddi durumu iyi olmayan ortakların, Hastalık Sigortasının getirdiği ek külfeti karşılayamamaları mümkündür. Bu sebeple Hastalık Sigortasının ihtiyarlığı esası mutlaka sağlanmalıdır.

ADANA MİLLETVEKİLİ ALPARSLAN TÜRKES VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 86 ncı Maddesine Fıkralar Eklenmesi Hakkındaki Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 86 ncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

— Topluluk sigortasına dahil çiftçiler aşağıya yazılı şartlarla geriye doğru on yılı geçmemek üzere borçlanma yapabilirler:

— Topluluk sigortasına girmek üzere baş vuran çiftçi, başvurma tarihinden itibaren bir yıl içinde yazılı olarak borçlanma isteğinde bulunabilir. Borçlanma dilekçesinde kaç ay için borçlanmak istediği mutlaka yazılmalıdır.

— Borçlanmaya esas olacak günlük kazanç borçlanma talebinde bulunan tarihteki ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 nci maddesine göre tespit edilmiş olan günlük kazancın altıdır.

— 10 yıldan daha az süre için borçlanmak isteğinde bulunan çiftçi sonradan ikinci defa borçlanma isteğinde bulunamaz.

— Halen topluluk sigortasına mensup çiftçiler, kanunun Resmî Gazetede yayını takip eden bir ay içinde toptan veya beş yıl içinde borçlanma isteğinde bulunabilirler.

— Borçlanılacak miktar, borçlanma isteğinin kurumca kabulünün tebliğini takip eden bir ay içinde toptan veya 5 yıl içinde 5 eşit taksitte ödenir. Borçlanılan miktar için kurumca faiz tahakkuk ettirilemez.

— Taksitle ödemede bulunan ortak, borcun tamamını ödeyemeden ölen veya emekli aylığı bağlanan çiftçinin ödenmemiş yıllık taksitlerinin 1/12'si, o yılın emekli, dul veya yetim aylıklarından kesilir.

— Borçlarını ödeme tebligatının tebliğinden bir ay sonrasına kadar ödemeyenlerin borçlarına istekleri iptal olunur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhuriyet Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 nci Maddesinin Başlığının Değiştirilmesi ve Bir Fıkra Eklenmesi ile 100 ncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi. (2/480)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 nci maddesinin başlığının değiştirilmesi ve bir fıkra eklenmesi ile 100 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla rica ederim.

9 . 11 . 1977

Rize Senatörü

Dr. Talât Doğan

GENEL GEREKÇE

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu çerçevesi içinde geçen uygulamalarda şikâyet konusu pek çok durumlar ortaya çıkmakta, özellikle, dul ve yetim maaşlarının bağlanmasında geçen uzun süre nedeniyle pek çok kişi zarar görmekte, sıkıntı çekmektedir.

Bu mağduruyetin önemli bir kısmı için mahiyetinden ileri gelmektedir. Nitekim çeşitli iş yerlerinde çalışan işçilerin biraz bilgisizliklerinden, biraz da çeşitli yerlerde çalışan durumlarından ortaya çıkan mükerrer sicil numaraları hususu ve yanlış beyanlar, sigortalıya veya hak sahiplerine aylık bağlanması sırasında büyük engeller olarak ortaya çıkarmaktadır. Şubelerdeki bilgilere paralel bilgilerin merkezde toplanmasını ve aylık bağlama işleminde bunların esas alınmasını sağlamakla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun uygulamada yetersiz kaldığı alanlarda ve dolayısıyla ortaya çıkan zorluklara bir miktar çare bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla primlerin ödenmesi başlığı altındaki 80 nci maddenin başlığı değiştirilmiştir ve bir fıkra eklenmiştir. Diğer taraftan kayıtlardaki noksanlıklar sebebiyle sigortalılara ve hak sahiplerine gelir ve aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması uzun bir süreye ihtiyaç göstermekte, aylarca süren bu işlemler sırasında da hak sahipleri pek zor duruma düşmektedirler.

Bu duruma bir çözüm getirmek amacı ile 506 sayılı Kanunun 100 ncü maddesinde gerekli değişiklik yapılmak suretiyle avans kavramında bugünkü şartlara uygun daha bir geçerlilik sağlanmıştır.

Bu amaçlara yönelik kanun teklifimiz aşağıda sunulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

1 nci maddenin gerekçesi, Sigortalı veya hak sahiplerine aylık bağlamada veya toptan ödemede bulunmada esas alınacak «Hesap kartları» na primlerin şubece işlenmesini ve bir nüshasının merkezdeki dosya ya, bir nüshasının da ilgiliye verilmesini saptamak üzere bu madde getirilmiştir.

2 nci maddenin gerekçesi, Gelir ve aylık bağlamada veya toptan ödemede gecikme olması halinde işlemler tamamlanincaya kadar verilecek avans miktarı ile işlemler tamamlandıktan sonra da mahsup esaslı bu madde ile saptanmıştır.

Geçici maddenin gerekçeleri, 1 nci madde de öngörülen düzenleme için gerekli hazırlıkların tamamlanmasını sağlamak amacı ile yürürlük tarihi yeni yıla bırakılmıştır.

3 ncü maddenin gerekçesi, Kanunun yürürlük tarihini göstermektedir.

4 ncü maddenin gerekçesi, Kanunu yürütmeye yetkili kurulu saptamıştır.

CUMHURİYET SENATOSU RİZE ÜYESİ TALÂT DOĞAN'IN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 nci Maddesinin Başlığının Değiştirilmesi ve Bir Fıkra Eklenmesi ile 100 ncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 nci maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bir fıkra eklenmiştir.

Primlerin ödenmesi ve kurumca hesap kartlarına işlenmesi :

Madde 80. — 7 nci fıkra, Sigortalılar adına her yıl için kurumun ilgili şubelerine yatırılan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, sigortalıların hesap kartlarına en geç o yılı takip eden ilk altı ay içinde şubece işlenir. Dört nüsha olarak düzenlenecek bu kartların bir nüshası sigortalıların kurum merkezindeki dosyalarına konulmak üzere genel müdürlüğe, bir nüshası da alındı karşılığında sigortaya gönderilir. Sigortalıya veya hak sahiplerine aylık bağlanmasında yahut toptan ödeme yapılmasında bu kartlardaki kayıtlar esas alınır.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 100 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 100. — Sigortalılara veya hak sahiplerine gelir ve aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılmasında, kurumlardaki kayıtlarda noksanlık sebebiyle gecikme olduğu takdirde, ilgililerin talebi üzerinde her ay için asgari ücretten az olmamak üzere sigortalının son üç aylık prime esas ücretinin ortalaması kadar avans ödenir.

Verilen avans, bağlanan aylık veya gelir yahut yapılacak toptan ödemededen mahsup edilir.

GEÇİCİ MADDE — Bu Kanunun 1 nci maddesi, kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden yeni yılda yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekilleri Mustafa Başoğlu ve Mustafa Kemal Erkovan'ın, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi. (2/482)

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine ait kanun teklifimiz eklice sunulmuştur.

Gereğine emirlerinizi dileriz.

Saygılarımızla.

20 . 12 . 1977

Ankara
M. Kemal Erkovan

Ankara
Mustafa Başoğlu

G E R E K Ç E

Fiili hizmet süresi zamları, sigorta esasına dayanan sosyal güvenlik sistemlerinde, muhtelif şekil ve suretlerde, vücudu yıpratıcı ve dolayısıyla çalışma gücünü ve yaşam süresini eksiltici ve hayatı tehlike arz edici görevlerde (işyerlerinde) çalışanlar için kabul edilmektedir. (Çağımızda bazı öyle hizmet ve görevler vardır ki, toplum hayatının zorunlu koşulları sonucu kurulması, yapılması, çalıştırılması, kullanılması ve elde bulundurulması - ekonomik ve sosyal nedenlerle - gerekli bulunan bu gibi tehlike doğurucu bir çok kuruluş, işletme araç ve nesnelere kullanılmakta, işletilmekte ve faaliyette bulunmaktadır. Ayrıca bunlar, topluma ekonomik, sinai, kültürel, sosyal ve sağlık yönlerinden, katkıda buldukları, toplum hayatının zorunlu ve gerekli unsurları haline geldiklerinden, bunlardan vazgeçmek imkânsız olduğundan hukuk düzeninin müsaade ettiği yasal işletme ve kuruluşlardır.

Bu işletme ve kuruluşlarda çalışanlarda; buğu (buhar), is, duman, kurum, toz, koku, zehirli veya kirli gaz, gürültü ve sarsıntı, radyoaktif ışın ve benzeri etkenler, ağır-yıpratıcı ve yorucu çalışma koşulları yaşlanma süresini önemli ölçüde hızlandırmakta, erken yaşlanmalarına neden olmaktadır. Başka bir deyimle, bu gibi hizmet ve görevler, burada çalışanları diğer normal hizmetlere göre hiss olunur derecede fazla yormakta, vücutlarını tahrip ederek daha çabuk kuvvet ve kudretten düşürmektedir. Bu gibi insan sağlığı için tehlikeli işyerinde çalışanlar, normal işyerinde çalışanların 25 yıl fiili hizmetten sonra alacağı fiziksel durumu, fizyolojik ve ruhsal bünye yapısını, daha önce iktisap edeceği bir gerçektir. Bu görevlerde bilfarz 20 yıl hizmetten sonra, normal görevlerde 25 - 30 yıl çalışmış gibi bir vücut ve sağlık durumuna sahip olunacağını kabul etmek gerekir.

Burada, bu gibi işyerinde çalışanların mal varlığına değil, sadece, sağlık, yaşam ve vücut bütünlüğü gibi «kişi varlığı» na ilişkin kişinin vücut ve yaşamını tehdit eden zararlar söz konusudur. Ayrıca, bunların insan bünyesine (kişi varlığına) zarar verici nitelik taşıdığı bilindiği halde, bu zararın ne zaman ve ne şekilde belirebileceğini tespit etmek imkânsız olduğu gibi oluşan bu zararı belli bir kişinin eylemine bağlayabilme niteliği de olmadığından, «tazminat» yolu ile zarar giderimi de söz konusu değildir.

Bu nedenlerle, 5434 sayılı TC Emekli Sandığı Kanununun 32 - 34 ncü maddeleriyle düzenlenmiş ve 30 yıla yakın bir süreden beri uygulanmakta olan «fiili hizmet zammı» müessesesini, aynı görevlerde çalışan ve aynı risk ve tehlikeler altında bulunan sigortalılara teşmil etmemek için makul bir neden olamayacağı açıktır. Bunun için fazla gerekçeler araştırmasına lüzum olmadığı kanısındayız. Bir insan olarak, aynı görevi yürüten, aynı bedeni ve ruhsal tehlike ve riskler altında çalışan fertlerden birisi şu sosyal güvenlik, ötekisi bu sosyal güvenlik sistemine bağlıdır diye aralarında ayırım gözetmek, Anayasamızın eşitlik ilkeleri ile bağdaştırılmayacağı gibi insan sağlığı ve varlığı bakımından «insan hakları» ile de bağdaşmaz bir durumdur. Bu konuda TC Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar için ileri sürülen bütün gerekçe ve nedenler, sigortalılar için de aynıdır. Ancak,

1. Biz, bu kanun teklifimizde, 11 . 8 . 1977 tarihli ve 2098 sayılı Kanunla, «Basın» mesleğinde çalışanlar için getirilen sistemi, ilk defa olarak bu müesseseyi «Sosyal Sigorta» sistemine yerleştirmesi bakımından son derece memnuniyetle karşılamakla beraber uygulamaya getirdiği bazı esaslarda, bu kanundan ayrılmaktayız.

Şöyle ki,

a) 2098 sayılı Kanun, Sosyal Sigortalar Kanununa getirdiği müesseseyi «itibari hizmet süresi» olarak adlandırmaktadır. Bilindiği üzere, itibari hizmet süresi, 5434 sayılı Kanunun 35 - 38 nci maddeleriyle ayrıca düzenlenmiş olup, bu süre iştirakçinin emekliliğe hak kazanabilme süresine hiç bir etkisi olmayıp, sadece «emekliliğe hak kazanmış» olacaklara ödenecek emekli aylığının miktarında etkili olmaktadır. Halbuki «fiili hizmet süresi zammı» hem emekliliğe hak kazanabilme (emekliye ayrılabilme) süresine ve hem de emeklilik aylığı miktarında etkili olmaktadır. Sigortalılık aylığı miktarı için, sigortalılık süresinin bir etkisi bulunmadığı gibi, sigortalılık hizmet süresi için «itibari süre» zaten 506 sayılı Kanunla temelden kabul edilmiş olduğuna göre çelişiklik ortadadır. Çünkü, sigortalılığın başladığı tarihle sigortalılık aylığının bağlanması tarihi arasında 25 yıl geçmiş ve bu süre içinde sigortalı 5 000 gün (15 yıla yakın) bir süre fiilen sigortalı olarak çalışmış ise, 10 yılı zımnen itibari hizmet sayılarak sigortalılık aylığına hak kazanabilmektedir. Ayrıca, 2098 sayılı Kanunla getirilen «hizmet süresi zammı»; sadece 25 yıllık, sigortalılık süresinin hesaplanmasında göz önünde bulundurulacak, 5 000 günlük fiili hizmet süresine bir etkisi olmayacaktır. Bu doğru değildir. Çünkü, sigortalılık aylık miktarlarının hesaplanmasında aktüeryal bakımdan esas olan ödenen prim miktarlarıdır. Hizmet süresi zamları için, normal hizmet süreleri gibi aynı miktarlarda prim ödeneceğine göre, bu zamları «fiili hizmet» ten saymamak için hiçbir neden yoktur. Bunun örneği, TC Emekli Sandığı uygulamasıdır.

b) 2098 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesiyle, ters bir tutumla, bu Kanuna göre, hesaplanacak hizmet süresi zamlarından yararlanabilmek için, en az bu görevlerde 10 yıl çalışılması şart koşulmuştur. Yani, 9 sene 11 ay bu görevlerde çalışmış olan bir sigortalı, ek süre zammı primlerini ödemiş olmasına rağmen, bu süreler için hiçbir yararı olmayacaktır. Bunun gerektirici nedeni şöyle iddia olunabilir; denebilir ki, bu görevlerde ancak 10 yıl ve daha fazla çalışılması halinde (azar azar tedricen bünyeye etkili olduğundan), insan bünyesi zarar görür. Bu konu, özel uzmanlık konusu olduğundan, yetkili olmamakla beraber, hemen bilertelim

ki, böyle olsa idi, 30 yıla yakın bir süre uygulanagelmekte olan Emekli Sandığı iştirakçileri için söz konusu olurdu. Şu kadarını belirleyelim ki, örneğin, bir radyoaktif ışın laboratuvarında çalışan iki kimseden birisi, memur statüsünde olduğu için vücudu hemen radyoaktif ışıdan etkilenmiyor da, diğeri işçi statüsünde olduğu için mi? Veya taşıdığı kan ve fizyolojik vücut organları daha başkamıdır ki, ancak 10 yıl ve daha fazla çalışırsa bu ışınların etkisini hissedecek.

Bu çelişkiyi doğrulayacak hiç bir makul neden göremediğimizden bu konuda TC Emekli Sandığı Kanunu hükmünü esas aldık.

c) TC Emekli Sandığı Kanunu, fiili hizmet zammı primlerinin tamamını işverene yüklediği halde, 2098 sayılı Kanun, normal hizmet süresi uygulamasını devam ettirmektedir. Biz bu konuda da TC Emekli Sandığı uygulamasını esas aldık. Çünkü, bugünkü modern hukuk, sorumluluk ilkeleri içinde bir «tehlile ilkesini» geliştirmiş ve uygulamaktadır. Deniliyor ki, bu tehlikeli kuruluş ve işletmelerden yararlanan işverenler, kendi kusurları bulunmasa ve tehlikeli ve zararlı durumların önlenmesinde her türlü özeni göstermiş olsalar dahi bu tehlikeli işletme ile bağlantılı, bu işletmeye özgü tehlikeli faaliyetten doğacak zararların sonucuna katlanmalıdırlar.

Bu kanunun yürürlüğe gireceği tarihten önce, bu kanuna tabi hizmetlerde geçmiş bulunan sigortalılık süreleri için, hesaplanarak, borçlandırılmak yolu ile değerlendirilecek «fiili hizmet süreleri zamları» için, 2098 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesiyle getirilmiş bulunnan esasları prensip itibariyle benimsiyoruz. Çünkü,

Yukarıda söz konusu ettiğimiz üzere, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları işlemlerinde, sigortalılık hizmet sürelerine eklenecek süreler. sadece bu sigortalardan aylık bağlanabilmesine hak kazanabilmek bakımından etkili olmakta, bağlanacak aylıkların miktarlarına bir etkisi olmamaktadır. Geçmiş hizmetleri itibariyle sigortalılar kendi durumlarını değerlendirerek, bir yararları yok ise, borçlandırma yoluna gitmeyeceklerdir.

Sigortalılık bakımından sadece kamu kuruluşları değil, diğler bilumum özel tüzelkişi ve gerçek kişi işverenler hizmetinde çalışanlar söz konusu olduğuna ve birçok özel hukuk işverenleri, değişme ve ortadan kalkma nedeni ile bugün sorumlu işveren durumunda olamayacaklarından, geçmiş hizmetler için işverenlerden prim tahsili imkânı uygulamada bulunamayacağından, geçmiş bu gibi hizmetlerinin borçlandırılmasını isteyen sigortalı, bu hizmetleri için hesaplanacak sigortalı ve işveren prim hisseleri toplamının tamamını kendisi ödemek zorunluğundadır. Ancak,

2098 sayılı Kanun, sadece bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlara, borçlanabilme imkânı tanıdığı halde, biz, borçlandırılacak sigorta primlerini sigortalının kendisi ödeyeceğine göre, halen sigortalı olmayanlardan geçmiş bu gibi hizmetleri için borçlandırılmada yararları bulunanlar için bu hakkı tanımadada bir neden göremiyoruz.

2098 sayılı Kanunun ek 3 ncu maddesiyle getirilen, bu kanuna tabi işyerlerinde çalışan sigortalılardan bu kanuna tabi görevler için yapmakta ve yürütmekte oldukları hizmetlerin prim miktarlarının artırılması prensibini yerinde bulmuyoruz. Çünkü, bu hizmetlerde çalışagelmekte olan sigortalılar, bugüne kadar ödeyegelmekte oldukları prim oranlarına göre, sigortalılık aylıklarına hak kazandıklarına ve bu hizmetleri için eklenecek sürelerin de aynı oranda primleri ödeneceğine göre, sırf bu ekleme süre nedeniyle, prim oranlarının artırılması gereği bir anlam taşımamaktadır.

ANKARA MİLLETVEKİLLERİ MUSTAFA BAŞOĞLU VE M. KEMAL ERKOVAN'IN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 17 . 7 . 1964 tarihli ve 506 sayılı «Sosyal Sigortalar Kanunu» na aşağıda yazılı ek ve geçici maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — 506 sayılı Kanuna göre «sigortalı» sayılanların, aşağıda yazılı görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler «fiili sigortalılık süresi» olarak eklenir.

Sigortahlar	Hizmetin geçtiği yer	Eklenecek süre
a) Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni, fizyoterapist ve radyoterapistler ile iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan diğer bilumum sigortahlar.	Röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon (radyoaktif ışın) laboratuvarlarında.	90 gün
b) Lokomotif, makinist ve ateşçilerinin.	Lokomotif üzerinde	180 gün
c) Gemi ateşçisi ve kömürcüleriyle dalgıç ve kurbağa adamlarının.	Denizde	180 gün
ç) Atölye, fabrika, havuz, laboratuvar ve depolar da çalışan sigortahlardan .	I - Çelik, demir ve pirinç döküm işlerinde, II - Zehirli, boğucu gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren başka işlerde; III - Patlayıcı, parlayıcı, tehlikeli ve zararlı maddeler yapılmasında; IV - Lokomotif ve gemi kazanlarının onarılması ve temizlenmesi işlerinde; V - Gemilerin sintinelerinde ve dabil botom gibi kapalı sarnıçlar içindeki raspa ve boya işlerinde;	180 gün
d) Maden istihsalinde çalışanların.	VI - Oksijen, elektrik kaynağı, keski, tabanca ile perçin, takım sertleştirilmesi ve kum püskürtme suretiyle raspa işlerinde Toprak altında maden çıkartma işlerinde;	180 gün

Kesintilerin hesaplanmasında tam yıl 360 gün ve bir ay 30 gün olarak alınır. Saat hesabıyla çalışılması halinde, bir ay içindeki çalışma saatlerinin her 8 saati bir gün hesaplanır.

EK MADDE 2. — Fiili sigortahlık süresi zamları : Maluliyet, yaşlılık ve ölüm sigortaları işlemlerinde, fiili hizmet sayılır ve bunların toplamı 8 yılı geçemez.

EK MADDE 3. — İşverenler, sigortahların fiili hizmet süresi zammı yapılmasını gerektiren görevlerdeki çalışma sürelerini ve yapılacak zamları gösteren aylık sigorta prim bildireleri ile üç aylık sigorta prim bordrolarını, kurumun tespit edeceği şekil ve esaslara göre düzenleyerek kuruma gönderirler.

Bu süreler için sigortahlardan ayrıca prim alınmayıp, o ay için eklenecek süreye ait sigortalı ve işveren prim hissesi toplamı işverenler tarafından yukarıda belirtilen bildire ve bordroları ile birlikte kuruma gönderilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, bu Kanuna tabi işyerlerinde çalışan ve çalışmakta olan sigortahların hizmet hesabında, bu Kanuna göre hesaplanacak fiili hizmet günü sayısını (prim borçları, borçlanma suretiyle ödenmek kaydı ile) sigortahlık süresine eklenir.

b) Borçlanmada, borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, örneği kurumca hazırlanacak belge ile, azami bir yıl içinde kuruma yapılır.

c) Borçlanılan hizmet sürelerine ilişkin primler, 1 . 4 . 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda cari asgari günlük kazanç, 1 . 4 . 1950 tarihinden önceki sürelerle ait borçlanmalarda istek tarihindeki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınarak hesaplanır.

d) Borçlanılan prim sigortalıca toptan veya 5 yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlardan daha önce TC Emekli Sandığına tabi olarak bu Kanunda gösterilen hizmetlerde çalışmış bulunanların 1 yıl içinde Sandığa başvurmaları halinde, bu hizmetlerinde geçen hizmet süreleri için eklenecek süreler TC Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre değerlendirilmek şartıyla, 228 ve 1214 sayılı kanunlar uyarınca sigortalılık hizmet süreleri ile birleştirilir. Ancak, bu Kanunun ek, 2 nci maddesi hükümleri saklıdır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihini takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

C. Senatosu Rize Üyesi Talât Doğan'ın, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/484)

Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa bir ek madde eklenmesine dair kanun teklifim gerekçeli olarak ilisikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

31 . 8 . 1977

C. Senatosu Rize Üyesi
Talât Doğan

GEREKÇE

Genel veya katma bütçeye tabi devlet kuruluşlarında kadrosuz olarak ve geçici bir süre için çalıştırılan sigortalı işçilerin bu geçici süre dışında kalan günleri genellikle boş geçmekte ve sigortalılıkları da kesintiye uğramaktadır.

Kendilerini geçici bir süre için dahi olsa böyle bir işe bağlamış olan işçilerin boş kaldıkları süre zarfında başka bir işyerinde iş bulabilmeleri ve tekrar geçici süreli işin başlamasında eski yerlerine dönebilmeleri memleketimizin mevcut imkânları karşısında olanak dışıdır.

Örneğin : Rize ilimizdeki 38 000 işçiden 8 000'i kadrolu, 30 000'i ise kadrosuzdur. Kadrosuz olan bu 30 000 işçi kendilerine iş verilmediği günlerde yevmiye alamadıkları için hem geçimlerini sağlama imkânlarından mahrum bırakılmakta hem de sigortalılıkları kesintiye uğradığı için sosyal güvenlik bakımından menfaatleri haleldar olmaktadır.

Bu nedenlerle, bu durumda olan işçilere işsiz kaldıkları süre zarfında yarım yevmiye ödenmek ve bu yevmiye üzerinden de sigortalılıklarını devam ettirmek imkânını sağlamak hem ekonomik ve sosyal zarretlerin bir icabı, hem de sosyal devlet anlayışının bir gereği olacaktır.

C. SENATOSU RİZE ÜYESİ TALÂT DOĞAN'IN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

EK MADDE — Genel veya katma bütçeye tabi devlet kuruluşlarında kadrosuz olarak ve geçici bir süre için çalıştırılan işçilerin sigortalılıkları, işsiz kaldıkları sair günler için kendilerine yarım yevmiye ödenmek suretiyle devam ettirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Edirne Milletvekili İlhami Ertem ile 9 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa İki Ek Madde ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/498)

18 . 1 . 1978

Millet Meclisi Başkanlığına

«506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa İki Ek Madde ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi»

Kanun teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine göre gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Edirne <i>İlhami Ertem</i>	Ankara <i>Turgut Toker</i>	Kütahya <i>İlhan Ersoy</i>
Antalya <i>Sadık Erdem</i>	Samsun <i>Etem Ezgü</i>	Zonguldak <i>Ömer Barutçu</i>
Kocaeli <i>Adem Ali Sarıoğlu</i>	Ankara <i>Mustafa Başoğlu</i>	Kayseri <i>M. Zeki Okur</i>
	İstanbul <i>Nihat Kaya</i>	

GENEL GEREKÇE

Son yıllarda bütün ülkelerde sosyal refah ve sosyal güvenlik alanında kaydedilen gelişmeler ve alınan prensip kararları sosyal refah ve sosyal güvenliğe öncelik vermekte, herkesin bu alanda güvenceye kavuşturulmasını öngörmektedir. Bu husus Anayasamızda da yer almış ve sosyal güvenlik başlığını taşıyan 48 nci maddede açıkça «Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilatı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindedir» hükmü vazedilmiştir.

Anayasamız dışında, Beş Yıllık Kalkınma planları ile yıllık program ve planlarda da sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması ve toplumun bütün bireylerinin güvenliğe kavuşturulması hususu yer almıştır.

Gerek Anayasamız ve gerekse kalkınma planlarıyla vazedilen bu yükümlülüğü yerine getirmek amacıyla çeşitli nedenlerle sosyal güvenliğe kavuşturulamamış grupların sosyal güvenliklerinin sağlanması yoluna gidilmiş ve bu gayenin tahakkuku için çeşitli kanunlar çıkarılmıştır.

Şimdiye kadarki uygulamalar sonunda film, tiyatro, sahne sanatçılarının sosyal güvenliklerinin tam olarak sağlanamadığı, 506 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde sigortalı sayılanların tanımlanmasının çeşitli şekilde yorumlanması ve mahkeme kararlarının bu sonuçta etkili olduğu görülmüştür.

İşte bu kanun teklifi ile anılan ve eldeki bilgilere göre toplam 70 000 kişi civarında oldukları saptanan film, tiyatro ve sahne sanatçılarının Sosyal Sigortalar Kanununa tabi tutulmak suretiyle sosyal güvenlikleri açık ve kesin bir şekilde sağlanmak istenmektedir.

EDİRNE MİLLETVEKİLİ İLHAMİ ERTEM İLE 9 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa İki Ek Madde ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Film, tiyatro ve sahne sanatçıları bu Kanun hükümlerine tabidir.

EK MADDE 2. — Kimlerin film, tiyatro ve sahne sanatçısı olduğu, Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ve Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğince seçilecek sanat temsilcisi tarafından müştereken tespit olunur. Gerekli görüldüğü takdirde diğer ilgili kuruluşların görüşleri de alınır.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan film tiyatro ve sahne sanatçılarından kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmakla beraber 60 nci maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara, geçici 8 nci maddede yazılı şartları yerine getirmeleri ve 2 000 günlük eski hizmet belgelerini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren 1 yıl içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna vermeleri halinde, 15 yıllık sigortalılık sürelerini doldurmuş olanlar gibi 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Mustafa Başoğlu'nun 17 . 7 . 1954 Tarihli ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci Maddesinin (B) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi. (2/542)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

506 sayılı Yasanın 32 nci maddesinin (B) fıkrasını değiştiren yasa teklifim eklince sunulmuştur.

Gereğinin ifasını dilerim.

Saygılarımla.

Ankara
Mustafa Başoğlu

GEREKÇE

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1587 sayılı Kanunla değişik 209 ncu maddesinin uygulama esaslarını gösterir 27 . 7 . 1973 tarihli ve 7/6913 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan «Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı» Yönetmeliğinin 31 nci maddesi, Devlet memurlarının altın ve benzeri kıymetli madenler dışında bütün ağız protezlerinin yapılması, yenilenmesi ve değiştirilmeleri masraflarının kurumlarınca karşılanacağını kabul etmiş ve hükme bağlamıştır. Ayrıca, 1975 sayılı Bütçe Kanununun 31 nci maddesinin (A) fıkrası hükmüne dayanılarak, Maliye Bakanlığının 15.5.1975 gün 115540-2194-12110-41 sayılı talimatı ile de, Devlet memurlarının diş hastalıkları ile ilgili teşhis ve tedavi ve protez yapılması sırasında, altın veya benzeri diğer kıymetli maddeler dışında bir metalin kullanılmasında sağlık yönünden bir sakınca bulunduğu belgelendiği takdirde her bir diş için 2 gramı aşmamak üzere altın veya benzeri diş protezlerinde kullanılacak maden bedellerinin de ödenmesi kabul edilmiştir.

Dişlerin insan sağlığı ve beslenmesi yönünden rolleri ve önemi üzerinde tartışma gerektirmeyecek bir açıklıkla bilinmektedir. Memurlarımıza sağlanan bu hak, yukarıda sözü edilen (B) fıkrasında «Ağız protezleri dışında» deyişimiyle getirilen sınırlama ve kısıtlama ile işçilerimizden esirgenmektedir.

Teklifimiz sigortalılara da, diş protezlerinin Sosyal Sigortalar Kurumunca sağlanması amacı ile hazırlanmıştır.

ANKARA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA BAŞOĞLU'NUN TEKLİFİ

17 . 7 . 1964 Tarihli ve 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci Maddesinin (B) Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 17 . 7 . 1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

B) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

CUMHURİYET SENATOSU
GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğü

26 . 6 . 1978

TASARI VEYA TEKLİFİN

S. Sayısı

M. M. C. S.

ÖZETİ

127 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu kanuna bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 aydan fazla.

CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.

SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 23 Eylül 1978.

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALE EDİLDİĞİ

KOMİSYONLAR.

TANINAN SÜRE (Gün)

1. Sosyal İşler Kom.	15 gün
2. Bütçe ve Plan Kom.	15 gün
Gündeme.	

Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/579
Karar No. : 6

27 . 6 . 1978

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi Genel Kurulunun 22 . 6 . 1978 tarihli 162 nci Birleşiminde işaret oyu ile kabul edilen 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu Kanuna bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı, Sosyal Güvenlik ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Yasa tasarısı ve tekliflerinin gerekçesine bakıldığı zaman Anayasamızın 48 nci maddesine uygun olduğu ve sosyal refahı ve sosyal güvenliği yaymak, sosyal güvenliğe öncelik vermek temel koşulu temin etmektedir.

Anayasamızın 48 nci maddesi aynen şöyle der : «herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir, bu hakkı sağlamak için Sosyal Sigortalar ve Sosyal Yardım Teşkilatı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindedir» Bu hükmle kanun koyuculara büyük görevler yüklemiş bulunmaktadır.

Gerek Anayasamız gerek kalkınma planını içeren bu yükümlülüğü yerine getirmek üzere çeşitli nedenlerle sosyal güvenliğe kavuşmamış grupların, sosyal güvenliğe kavuşması temel ilke olarak benimsenmiştir. 506 sayılı Yasa bugüne kadar birkaç kez değiştirilmiş fakat değişen toplumumuzun gereksinmelerine yanıt verememiştir.

Günün koşullarına uygun olarak hazırlanan yasanın tümü Komisyonumuzca benimsenmiş ve maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Maddeler ayrı ayrı okunarak Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plan Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Rize
Talât Doğan

Sözcü
İstanbul
Erdoğan Adalı
Toplantıda bulunamadı.

Bu konuda sözcü
İstanbul
Solmaz Belül

Kâtip
Kayseri
Sami Turan
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Ankara
Ergün Ertem

Üye
Hatay
Kemal Kılıçoğlu

Üye
Isparta
Mustafa Gülcügil

Üye
Kastamonu
Münif İslâmoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Üye
Nevşehir
Ragıp Üner

Üye
Tabii Üye
Sezai O'kan

Üye
Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Halil Tunç
Toplantıda bulunamadı.

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 1/579
Karar No. : 17
Sıra No. : 106

28 . 6 . 1978

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 22 Haziran 1978 tarihli 162 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesine ve bu Kanuna bazı ek ve geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 23 Haziran 1978 tarihli ve 1419 - 7506 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca da Komisyonumuza havale edilen tasarı, Komisyonumuzun 28 Haziran 1978 tarihli toplantısında, Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcileri de hazır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edilmiştir.

Anayasamız, Devleti herkesin sosyal güvenliğini sağlamakla yükümlü tutmuştur. Ayrıca, Beş Yıllık Kalkınma planları ve programlarında da sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması, toplumun tümünün güvenliğe kavuşturulması da temel prensip olarak kabul edilmiştir. Bu amaç ile bugüne kadar pek çok yasa çıkarılmıştır. Ancak, şimdiye kadar yapılan uygulamanın film, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları ile diğer güzel sanat kollarında çalışanların sosyal güvenliğini tam olarak sağlamadığı ortaya çıkmıştır. Tasarı ile bu kişilerin sosyal güvenliği sağlanmaktadır. Ayrıca, sigortalılara çeşitli sosyal ve ekonomik yeni düzenlemeler de bu tasarı ile getirilmektedir. Sosyal Sigortalar Kurumundan aylık ve gelir alanların aylıklarının hesaplanmasında, her yıl bütçe kanununda belirtilen Devlet memurlarına ait katsayı esasına göre artırma yapılması, ölen sigortalının kız çocuklarına evlenme yardımı yapılması, sigortalıların bakımı ve tedavileri için huzur evleri ve son yardım hastanelerinin kurulması gibi.

Komisyonumuz, tüm işçi ve işçi emekli, dul ve yetimlerini ilgilendiren bu tasarımı olumlu bulmuştur. Ayrıca, serbest çalışan düşünür, ses sanatçısı ve benzerlerine de bu tür hükümlerin Bağ - Kur Yasası ile sağlanması veya bu gibi güzel sanat kollarında çalışanlara Kültür Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Turizm ve Tanıtma Bakanlığında sanatlarından yararlanılacak şekilde danışman olarak görev verilmesi ve bu hizmetlerinin değerlendirilerek sosyal güvenliklerinin sağlanması Komisyonumuzca temenni edilmiştir.

Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, ve 17 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz, tasarının tüm işçi ve işçi emekli, dul ve yetimini ilgilendirdiğini gözönüne alarak, biran önce yasalaşmasında yarar gördüğünden Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

İşbu raporumuz, Genel Kurulun olurlarına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Trabzon
Hasan Güven

Başkanvekili
Zonguldak
Ahmet Demir Yüce

Sözcü
Balıkesir
Nejat Sarlıcalı

Kâtip
Niğde
Abdullah Emre İleri

Afyonkarahisar
Kâzım Karaağaçoğlu
Toplantıda bulunamadı

Ankara
Yiğit Köker
Toplantıda bulunamadı

Aydın
İskender Cenap Ege
Toplantıya katıldı
İmzada bulunamadı

Bolu
Neş'et Akmandor

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
Zeyyat Baykara

Erzincan
Niyazi Ünsal
Toplantıya katıldı
İmzada bulunamadı

Kars
Muzaffer Şâmioloğlu
Toplantıya katıldı
İmzada bulunamadı

Konya
Mukbil Abay

Ordu
İdris Gürsoy

Samsun
Bahri Çömert
Toplantıya katıldı
İmzada bulunamadı

Tabii Üye
Suphi Karaman
Toplantıya katıldı
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

I

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa İki Ek Madde ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabidirler.

EK MADDE 2. — Yukarıdaki maddenin birinci paragrafında sayılan uğraşı alanlarına kimlerin gireceği Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ve Turizm ve Tanıtma Bakanlığı tarafından birlikte saptanır. Gerekli görüldüğü takdirde, diğer ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri de alınır.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan, 30 yaşını geçmiş olupta kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayanlara, geçici 8 nci maddede yazılı şartları yerine getirmeleri ve 2 000 günlük eski hizmet belgelerini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren 1 yıl içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna vermeleri halinde, 15 yıllık sigortalılık sürelerini doldurmuş olanlar gibi 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

II

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 ncü maddesine aşağıdaki bent eklenmiştir.

«VIII - İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 50 veya daha fazlasını kaybederek sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölenler de, ölümün; maluliyete esas olan iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın hak sahiplerine gelir bağlanır.

Bu hüküm, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ölümler için de uygulanır. Ancak, gelire hak kazanma, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.»

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«B) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi. Ancak, ağız protezlerine ilişkin yardımlar kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.»

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 53 ncü maddesine (b) fıkrasından sonra aşağıdaki (c) fıkrası eklenmiştir.

«c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 60'ını kaybeden»,

MADDE 4. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 64 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«5417, 6900, 506 sayılı kanunlar ile 2904 ve 3575 sayılı Mülga Sandık kanunlarına göre malullük ve yaşlılık toptan ödenmesinden yararlanmış bulunan sigortalılardan, Sosyal Sigortalar Kanununa tabi bir işe girenler kendilerine verilen primlerin tamamını aldıkları tarihten itibaren % 5 faizi ile defaten en son çalıştıkları işten ayrılmadan önce Sosyal Sigortalar Kurumuna iade ettikleri takdirde sigortaya tabi eski hizmetleri bu

Kanun ve 1214 sayılı Kanununun tatbikatında nazara alınır. Malullük veya yaşlılık toptan ödemesi şeklinde aldıkları primlerin tamamını en son çalıştıkları işten ayrılmadan önce defaten Sosyal Sigortalar Kurumuna iade etmeyenlerin sigortalılık süreleri, bu Kanuna tabi işlere yeniden girdikleri tarihten başlar.»

MADDE 5. — 506 sayılı Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt-sınırı her bir işkolu veya çalışanlar grubu için İş Kanunu gereğince tespit edilen en düşük asgari ücretlerdir. Üst sınır, sigortalıların genel ücret seviyesi ve ülkenin genel ekonomik durumu gözönünde tutularak Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca gerekirse en geç iki yılda bir tespit olunur.»

MADDE 6. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 ncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

«Ölçümleme sonucunda tespit edilecek prim borcu, işverene tebliğ olunur. İşveren bu borca karşı 30 gün içinde kuruma itiraz edebilir. Bu itiraz üzerine kurumca verilen kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde de itiraz edilen miktarın % 10 tutarında bir parayı peşinen kuruma ödemek suretiyle Prim İtiraz Komisyonuna başvurabilir. Tebliğ olunan prim borcuna karşı işveren tarafından kuruma, süresi içinde itiraz edilmiş olmadıkça Prim İtiraz Komisyonuna başvurulamaz. Kuruma ve Prim İtiraz Komisyonuna itiraz, takibi durdurur. Taraflar Prim İtiraz Komisyonu kararı aleyhine tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilirler. İşveren tarafından mahkemeye müracaatta bulunulması prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Peşinen alınan para, Prim İtiraz Komisyonu kararına göre haklı çıktığı oranda işverene geri verilir. Geri verilecek kısım için faiz ödenmez. Prim İtiraz Komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ne miktarda ücret verileceği tüzük ile tespit olunur.

Her türlü inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işleri yapan işverenler tarafından birinci fıkra gereğince düzenlenen belgeler ile kuruma bildirilen kazançlar tutarı 135 nci maddenin (B) bendine göre çıkarılan tüzük esasları uyarınca kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olmadığı takdirde, prim belgelerinin dayandığı kayıtlar, bu belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte sayılabilir ve ayrıca işveren ile varsa araçlara ait kayıtların gösterilmesi istenilmeyebilir.

Prim belgelerinde kayıtlı kazançlar tutarı kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olduğu takdirde işveren ve varsa araçlara ait kayıtlara bakılmaksızın kurumca hesaplanan kazançlar üzerinden işlem yapılır.»

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 89 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Primlerin ödenmesi :

Madde 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinde bu Kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını, ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse ödenmeyen kısma, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Dava ve icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamamında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren kanunî faiz tahsil olunur. 82 nci madde kapsamına giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

6183 sayılı Kanununun 9 ncu, 12 nci, 21 nci, 27 nci ila 34 ncü, 36 nci, 101 nci ve 103 ncü maddeleri, kurum alacakları hakkında da uygulanır.

Yangın, su baskını ve deprem gibi bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin istekleri halinde prim borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenir.

Prim borcunun ertelendiği süre, zamanaşımından sayılmaz.»

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 96 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Bu Kanuna göre malullük ve yaşlılık sigortasından bağlanacak aylıkları ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 78 nci madde uyarınca hesaplanacak günlük kazanç altsınırının 360 katının yüzde yetmişinden az günlük kazanç üstsınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanmış aylıklarda asgari ücretteki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki fıkraya göre yeniden tespit edilir.»

MADDE 9. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 97. — Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak ve 78 nci madde gereğince saptanacak günlük kazancın altsınırında meydana gelecek yükselmelerde, iş kazaları ile meslek hastalıkları, hastalık ve analık sigortalarından yeniden saptanan altsınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenekleri günlük kazancın altsınırının yükseltildiği tarihten, gelir almakta olanların veya almaya hak kazanmış bulunanların bu ödenekleri günlük kazancın altsınırının yükseltildiği tarihten, gelir almakta olanlar ile almaya hak kazanmış ve kazanacak bulunanların gelirleri de, günlük kazancın altsınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlayarak yükseltilmiş, günlük kazanç altsınırına göre artırılır.»

MADDE 10. — Sosyal Sigortalar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yol parası ve zaruri masraflar :

Madde 102. — Bu Kanun gereğince sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri ve 35, 36, 40 ve 42 nci maddelerde sözü edilenler :

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçleri ile ortopedik cihazların sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya malullük durumlarının tespiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tespiti,
- f) Sağlık durumlarının tespiti,
- g) Raporların kurumca yeterli görülmemesi yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

Dolayısı ile kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirlerse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkaları ile birlikte gitmelerinin gerektiği hekim raporu ile belgelenenler ile 15 yaşına kadar (15 yaş dahil) çocuklar ile birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları, kurumca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece isteklerinin doğru olduğu anlaşılana kadar gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarıda belirtilen durumlarda gerek buldukları gerek gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahedeler için ilgililerden kurumca masraf alınmaz.»

MADDE 11. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda belirtilen genel kadınlar da bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kimseleri çalıştıranlar bu Kanuna göre işveren sayılırlar.

EK MADDE 2. — Sigortalının ölümünden dolayı aylık ve gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarına evlenmeleri halinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı evlenme yardımı olarak verilir.

İki yıl içerisinde meydana gelen boşanma veya dul kalma halinde bu süre için tekrar aylık veya gelir ödenmez.

EK MADDE 3. — Kurum, yaşlılar huzurevleri ile son yardım hastaneleri (şifa yurtları) kurabilir ve işletebilir.

Huzurevleri ile son yardım hastanelerinin kuruluşu ve işleyişi ile buralarda barındırılacakların bakımı ve alınacak ücretlerin miktarı ve ödeme usulleri kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 12. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yayımı tarihinden önce :

A - a) Bu Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b) Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte bu Kanuna tabi işte çalışmakta olan, Sigortalıların hizmet akdine dayanarak çalıştıkları işlerden en çok 10 yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır; şu kadar ki, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığı başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Borçlanması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya emekli sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanma isteğinde belirttiği hizmetin örneği kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1 Nisan 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda asgari günlük kazanç; 1 Nisan 1950 tarihinden önceki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihinden önceki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınmak sureti ile hesaplanır ve toptan veya beş yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkının doğmasına yetecek prim miktarı hak sahibinden alınır.

B - a) 506 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşın tamamlanmasından önce geçmiş hizmetler,

Bu Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler,

Borçlandırılmaz.

b) 1186, 1912 ve 991 sayılı kanunlara göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c) Borçlandırılan süreler, bu Kanunun geçici 8 nci maddesinin uygulanmasında nazara alınmaz.

İşbu geçici maddenin (A) bendinin 5 nci fıkrasında belirtilen belgeleri; işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte veya gerçeğe aykırılığı konusunda resen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılırsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tanzim etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

MADDE 13. — Bu Kanun yayımlandığı tarihi izleyen aybaşında yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanunâ Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 506 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin ikinci bendinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

C) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu Sosyal Güvenlik Kurumlarından malullük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmayacağı gibi bu durumda olanlardan kanunen sağlık yardımlarına da müstahak bulunanlar hakkında hastalık sigortası hükümleri de uygulanmaz.

Ancak bunlardan kendi kanunlarına göre görev malullüğü aylığı bağlanmış olanlar kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki aybaşından başlanarak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 23 nci maddesine aşağıdaki bend eklenmiştir.

VIII - İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün % 50 veya daha fazlasını kaybederek sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölenlerin de ölümün maluliyete esas olan iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın hak sahiplerine gelir bağlanır.

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 32 nci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi. (Ağız protezlerine ilişkin yardımlar kurumca hazırlanacak yönetmelik esasları dahilinde sağlanır.)

MADDE 4. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 53 nci maddesine (b) fıkrasından sonra aşağıdaki (c) fıkrası eklenmiştir.

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını kaybeden.

MADDE 5. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 nci maddesine 1655 sayılı Kanunla eklenen (D) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (F) fıkrası eklenmiştir.

«D) Sigortalıların er olarak silah altında geçen süreleri ile yedek subay okulunda geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanacak primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayılarına eklenir.

Şu kadar ki, eklenen bu sürenin başlangıcı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 nci ve 108 nci maddelerinde tarif edilen sigortalılık süresinin başlangıç tarihi olarak kabul edilmez.»

F - a) 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 20 yıldan beri sigortalı olarak Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanlıklarınca tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli çalışan ve bu işlerden en az 5 000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri üzerine yaşlılık aylığı bağlanır.

b) 50 yaşını doldurmamış olmakla beraber en az 25 yıldan beri sigortalı olarak (a) fıkrasında sözü edilen işyerlerinin yeraltı münavebeli işlerinde çalışan ve bu işlerde en az 4 000 gün malullük, yaşlılık, ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara da 25 yılı doldurmuş sigortalılar gibi yaşlılık aylığı bağlanır.

En az 1 800 gün maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerinde çalışmış olan sigortalıların bu işlerdeki prim ödeme günü sayıları toplamına dörtte biri eklenir ve tutarı bunların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeme gün sayısı olarak kabul edilir.

Bu Kanunun 20, 55, 61 ve 67 nci maddelerine göre hesaplanacak sürekli iş göremezlik, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları tahsisleri Ereğli Kömür İşletmesi Müessesesinde çalışan münavebeli (Gruplu) işçiler için ortalama kazancın iki katının yüzde yetmiş, yıllık gelir olarak kabul edilir.

**SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Madde ve Fıkralarının Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

1 . 4 : 1954 tarihinden beri yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmış olanlar hakkında da yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır.

MADDE 6. — 506 sayılı Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 79 ncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

Ölçimleme sonucunda tespit edilecek prim borcu, işverene tebliğ olunur. İşveren bu borca karşı 30 gün içinde kuruma itiraz edebilir. Bu itiraz üzerine kurumca verilen kararın tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde de itiraz edilen miktarın % 10'u tutarında bir parayı peşinen kuruma ödemek suretiyle Prim İtiraz Komisyonuna başvurabilir. Tebliğ olunan prim borcuna karşı işveren tarafından kuruma, süresi içinde itiraz edilmiş olmadıkça Prim İtiraz Komisyonuna başvurulmaz. Kuruma ve Prim İtiraz Komisyonuna itiraz, takibi durdurur. Taraflar Prim İtiraz Komisyonu kararı aleyhine tebliğ tarihinden iki ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilir. İşveren tarafından mahkemeye müracaatta bulunulması prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Peşinen alınan para, Prim İtiraz Komisyonu kararına göre haklı çıktığı oranda işverene geri verilir. Geri verilecek kısım için faiz ödenmez. Prim İtiraz Komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ne miktarda ücret verileceği tüzük ile tespit olunur.

Her türlü inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işleri yapan işverenler tarafından birinci fıkra gereğince düzenlenen belgeler ile kuruma bildirilen kazançlar 135 nci maddenin (B) bendine göre çıkarılan tüzük uyarınca kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olmadığı takdirde, prim belgelerinin dayandığı kayıtlar bu belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte sayılır ve ayrıca işveren ile varsa araçlara ait kayıtların gösterilmesi istenilmeyebilir.

Prim belgelerinde kayıtlı kazançlar tutarı kurumca hesaplanacak kazançlar toplamının % 70'inden az olduğu takdirde işveren ve varsa araçlara ait kayıtlara bakılmaksızın kurumca hesaplanan kazançlar toplamı üzerinden işlem yapılır.

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 80 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Primlerin Ödenmesi :

Madde 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını, ücretlerinden kesmeye ve kendisine ait prim tutarlarını da bu miktara ekleyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıdaki hüküm uygulanır.

Prim, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Dava ve icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren kanuni faiz tahsil olunur. 82 nci madde kapsamına giren müteselsil sorumluluk halinde faiz borçları da nazara alınır.

6183 sayılı Kanunun 9 ncu, 12 nci, 21 nci, 27 nci ile 36 nci, 101 nci ve 103 nci maddeleri kurum alacakları hakkında da uygulanır.

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazançların alt sınırı, İş Kanunu gereğince tespit edilen asgari ücretlerdir. Üst sınır bu Kanuna ekli gösterge tablosundaki en yüksek göstergenin bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı ile çarpımının 30'da biridir.

Yangın, su baskını ve deprem gibi bir afete uğrayan ve bunu belgeleyen işverenlerin istekleri halinde prim borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar ertelenir.

Prim borcunun ertelendiği süre, zaman aşımından sayılmaz.

MADDE 9. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 1912 sayılı Kanunla değişik 96 ncı maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanuna göre malullük ve yaşlılık sigortalarından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 78 nci madde uyarınca hesaplanacak günlük kazanç alt sınırlarının 360 katının yüzde yetmişinden az, günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz.

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanmış aylıklar da asgari ücretlerdeki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yukarıdaki fıkraya göre yeniden tespit edilir.

MADDE 10. — Sosyal Sigortalar Kanununun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir ve Ödeneklerin, Günlük Kazancın Alt Sınırına Göre Artırılması :

Madde 97. — Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak ve 78 nci madde gereğince saptanacak günlük kazançların alt sınırında meydana gelecek yükselmelerde; iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık ve analık sigortalarından, yeniden tespit edilen alt sınırların altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek veya gelir almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış yahut kazanacak olanların bu ödenek ve gelirleri, günlük kazançların alt sınırlarındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak yükseltilmiş günlük kazançların alt sınırına göre artırılır.

MADDE 11. — 506 sayılı Kanunun 100 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Avans :

Madde 100. — Kurumca, gelir, aylık veya toptan ödeme işlemlerine başlanmış bulunan ve gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme yapılmasına hak kazandığı anlaşılan sigortalı veya hak sahiplerine; işlemlerin gecikmesi halinde gecikmenin her ayı için asgari aylık veya gelirden az olmamak veya yapılacak toptan ödemenin % 75'ini geçmemek üzere ilerideki alacaklarından kesilmek üzere avans ödenir.

MADDE 12. — Sosyal Sigortalar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yol Parası ve Zaruri Masraflar :

Madde 102. — Bu Kanun gereğince sigortalılar ile bunların hak sahibi kimseleri ve 35, 36, 40 ve 42 nci maddelerde sözü edilenler :

- a) Muayene ve tedavi,
- b) Protez araç ve gereçleri ile ortopedik cihazların sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi
- c) Analık,
- d) Sürekli iş göremezlik veya malullük durumlarının tespiti,
- e) Erken yaşlanma halinin tespiti,
- f) Sağlık durumlarının tespiti,
- g) Raporların kurumca yeterli görülmemesi yeniden muayene,
- h) Kontrol muayenesi,

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisi metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Dolayısıyla kurumca bir yerden başka bir yere gönderilirse, bunların ve sağlık durumları sebebiyle başkaları ile birlikte gitmelerinin gerektiği hekim raporu ile belgelenenler ile 15 yaşına kadar (15 yaş dahil) çocuklar ile birlikte gidecek kimselerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları, kurumca hazırlanacak bir yönetmeliğe göre ödenir.

İlgililerin istekleri veya itirazları üzerine kurumca muayeneye gönderilenlerden, sadece isteklerinin doğru olduğu anlaşılanların gerektiğinde bunlarla beraber gidenlerin gidip gelme yol paraları ile zaruri masrafları verilir.

Yukarıda belirtilen durumlarda gerek buldukları gerek gönderildikleri yerlerde yapılan muayene ve müşahadeler için ilgililerden kurumca masraf alınmaz.

MADDE 13. — 506 sayılı Kanunun 1186 sayılı Kanunla değişik geçici 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 8. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılarından kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden Yaşlılık Sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve:

- a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 ncü maddenin 1 nci bendinin (C) fıkrasında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2 000 gün çalıştıklarını tevsik eden,
- b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,
- c) En az 5 yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 ncü maddenin 1 nci bendinin (B, E, F, G, H, İ, J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Bu maddede belirtilen eski çalışma süreleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 2 yıl, sigortalılıkları iş bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

1 . 3 . 1966 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Ancak, bu kanunun ek 1 nci maddesine göre sigortalı sayılanlar işverenlerinin bulunmaması halinde bu kanunda öngörülen eski hizmetlerini bağlı oldukları Sendika veya Meslek kuruluşlarından alacakları ve kanuni süresi içinde kuruma verecekleri belgelerle tevsik edebilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümlerle tespit edildiği takdirde, gerek bunu düzenleyenler gerekse ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni faiz ile birlikte kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan sigortalılardan 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tespit edilen ve 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamayan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

MADDE 14. — 506 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ile geçici maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları, müzik, resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar, düşünür ve yazarlar bu kanun hükümlerine tabidirler.

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkrada sayılan uğraşı alanlarına kimlerin gireceği, diğer ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri de alınmak suretiyle Sosyal Güvenlik, Kültür ve Turizm ve Tanıtma bakanlıkları tarafından birlikte saptanır.

EK MADDE 2. — Kurum, huzur evleri ile son yardım hastaneleri (şifa yurtları) kurar ve işletir.

Huzur evleri ile son yardım hastanelerinin kuruluşu ve işleyişi ile buralarda barındırılacakların bakımı ve alınacak ücretlerin miktarı ve ödeme usulleri kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

EK MADDE 3. — Sigortalının ölmünden dolayı aylık ve gelir almakta olan hak sahibi kız çocuklarına evlenmeleri halinde bir defaya mahsus olmak üzere aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı evlenme yardımı olarak verilir.

İki yıl içerisinde meydana gelen boşanma veya dul kalma halinde bu süre için tekrar aylık veya gelir ödenmez.

EK MADDE 4. — 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununda belirtilen genel kadınlar da bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kimseleri çalıştıranlar bu Kanuna göre işveren sayılırlar.

EK MADDE 5. — a) 5417, 6900, 506 sayılı kanunlar ile 2454 ve 3575 sayılı Mülga Sandık kanunları ve bunların ek ve tadillerine göre malulük, yaşlılık toptan ödemesinden yararlanmış bulunan sigortalılardan bu Kanuna tabi işlerde çalışmakta bulunanlar, yahut, bu Kanunun 85 nci maddesine göre isteğe bağlı veya 86 ncı maddesine göre topluluk sigortasına prim ödemekte olanların çalıştıkları işten ayrılmadan önce kendilerince,

b) Malulük ve yaşlılık toptan ödemesinden yararlandıktan sonra ölenlerin; maluliyet, yaşlılık ve ömür toptan ödemesi yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş veya edilecek hizmetler toplamı, 60 ncı madde gereğince yaşlılık aylığı bağlanmasına yeterli olması halinde hak sahiplerince,

Toptan ödenen primlerin tamamı, ahdıkları tarihten yatırılacakları güne kadar hesaplanacak % 5 faizi ile birlikte bir defada kuruma ödendiği takdirde bu hizmetler bu Kanunun uygulanmasında gözönünde tutulur ve bu hizmet süreleri 1214 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine göre yapılacak birleştirmede de nazara alınır.

(a) bendi gereğince malulük veya yaşlılık toptan ödemesi şeklinde aldıkları primlerin tamamını en son çalıştıkları işten ayrılmadan önce bir defada Sosyal Sigortalar Kurumuna geri vermeyenlerin sigortalılık süreleri, bu Kanuna tabi işlere yeniden girdikleri tarihten başlar.

EK MADDE 6. — 506 sayılı Kanun ile bu Kanunu tadil eden kanunların ve 4792 sayılı Kanunla verilen görevlerin uygulaması nedeniyle, fazla çalışma gerektiren her türlü kurum işleri için çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele (1, 2 ve 3 ncü derece yönetici kadrolarında bulunan dahil) fazla çalışma yaptırılır. Yapılacak fazla çalışma ücreti ve fazla mesainin yaptırılması ile ilgili diğer hususlar kurum müdürler kurulu kararı, Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

EK MADDE 7. — İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortaları ile, mulullük, yaşlılık ve ölüm sigortalardan bağlanacak gelir ve aylıklar; bu Kanuna ekli tabloda belirtilen göstergeler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 154 ncü maddesi uyarınca genel bütçe kanunu ile tespit edilen katsayı esas alınmak suretiyle aşağıda belirtildiği şekilde ayarlanır.

A) 506 sayılı Kanunun 20 ve 23 ncü maddelerine göre gelir bağlamaya esas yıllık kazancın 12'de biri, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının anlaşıldığı tarihte geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı, sigortalının gelirinin göstergesi olarak kabul edilir.

B) 506 sayılı Kanunun 55, 61 ve 67 ncı maddelerine göre aylık bağlamaya esas ortalama yıllık kazancının 12'de biri, aylık talep veya ölüm tarihinden önceki takvim yılında geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı, sigortalının aylığının göstergesi olarak kabul edilir.

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

C) 991 sayılı Kanuna göre, Sosyal Sigortalar Kurumuna devrolunan sandıklardan emekli olanların 1189 sayılı Kanunun ek 1 nci maddesine göre tespit edilen tahsise esas ücreti, aylık talep tarihinde geçerli katsayıya bölünür. Bulunan sayıya, gösterge tablosunda, eşit veya en yakın büyük sayı sigortalının aylığının göstergesi olarak kabul edilir.

D) A, B ve C fıkraları ile geçici 5 nci maddeye göre tespit edilen göstergeler, her yıl genel bütçe kanunu ile kabul edilen katsayı ile çarpılır. Bulunan miktar, aylık veya gelir bağlamaya esas olan hisse ve oranlar ile çarpılmak suretiyle sigortalının aylık ve geliri hesaplanır.

		K A D E M E					
		1	2	3	4	5	6
D E R E C E	1	666	672	678	684	690	
	2	630	636	642	648	654	660
	3	594	600	606	612	618	624
	4	558	564	570	576	582	588
	5	522	528	534	540	546	552
	6	486	492	498	504	510	516
	7	450	456	462	468	474	480
	8	414	420	426	432	438	444
	9	378	384	390	396	402	408
	10	342	348	354	360	366	372
	11	306	312	318	324	330	336
	12	270	276	282	288	294	300

EK MADDE 8. — En düşük göstergenin katsayı ile çarpımı, İş Kanununa göre tespit edilen Asgari günlük kazancın aylık tutarının gerisinde kalması halinde, en geç 2 senede bir, Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca gösterge tablosu yeniden düzenlenir. Yeni gösterge tablosunda, asgari günlük kazancın aylık tutarı, son takvim yılına ait katsayıya bölünmek suretiyle bulunan neticeye eşit veya en yakın (30'a bölünebilen) bir sayı en küçük gösterge olarak tespit edilir.

Bu yeni en düşük göstergeden hareket edilerek derece ve kademe sayıları ve göstergeler arasındaki fark değiştirilmeden, mevcut sistem aynen muhafaza edilerek, gösterge tablosu yeniden düzenlenir ve aylık ve gelir alanların yeni göstergeleri, eski derece ve kademelerine göre tayin edilir.

EK MADDE 9. — 506 sayılı Kanunun 7.2.1972 günlü, 1517 sayılı Kanunla değişik 123 nci maddesinin yedinci ve müteakip fıkraları kaldırılmış ve yerine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilaç ve tıbbi malzemenin listesi, kurumca hazırlanacak bir yönetmelikle saptanacak esaslara göre, gerekli görüldükçe kurumda görevli hekimler ve eczacılardan oluşturulacak bir komisyon marifetiyle düzenlenir.

Bu liste Kurum Müdürler Kurulunun onayını müteakip kurumca ilan edilir.

Komisyon gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini de alabilir.

Borçlanma :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yayımı tarihinden önce :

A) a) Bu Kanuna göre Mahullük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarına tescil edilmiş bulunan,

b) Borçlanma isteğinin yapıldığı tarihte bu Kanuna tabi işte çalışmakta olanlarla, isteğe bağlı veya topluluk sigortasına prim ödemekte bulunan kimselerin hizmet akdine dayanarak çalıştıkları işlerden en çok 10 yıllık hizmetleri talepleri halinde borçlandırılır.

Borçlandırılan hizmetler prim veya kesenek ödeyerek geçmiş hizmetlere katılır; şu kadarki, bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

EK MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu ek maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

Borçlanması talep edilen hizmet için evvelce Sosyal Sigortalar Kurumuna prim veya emekli sandıklarına kesenek ödenmemiş olması şarttır.

Borçlanma isteği, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kuruma yapılır. Borçlanması istenilen hizmetin örneği kurumca hazırlanacak belgeler ile tevsik edilmesi şarttır.

Borçlanılan hizmetlere ilişkin primler, 1 Nisan 1950 tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda istek tarihindeki asgari günlük kazanç; 1 Nisan 1950 tarihinden önceki sürelerle ait borçlanmalarda talep tarihinden önceki son üç aylık kazanç ortalaması esas alınmak sureti ile hesaplanır ve toptan veya beş yıl içinde eşit taksitlerle ödenir.

Borçlanan sigortalının ölümü halinde hakkın doğumuna yetecek prim miktarı hak sahibinden alınır.

B) a) 506 sayılı Kanunun 3 nci maddesinin birinci bendi uyarınca sigorta kapsamına girmeyen hizmetler,

18 yaşın tamamlanmasından önce geçmiş hizmetler,

Bu Kanunun geçici 20 nci maddesinde sayılan sandıklarda geçen hizmetler,

Sigorta mevzuatına göre kendilerine toptan ödeme yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş hizmetler bu maddede göre,

Borçlandırılmaz.

b) 1186, 1912 ve 991 sayılı kanunlara göre borçlanılmış ve bu Kanunla borçlanılacak hizmetler toplamı 10 yılı aşamaz.

c) Borçlandırılan süreler, bu Kanunun geçici 8 nci maddesinin uygulanmasında nazara alınmaz.

İşbu geçici maddenin (A) bendinin 5 nci fıkrasında belirtilen belgeler; işverenler, sigortalının isteği halinde doğru, eksiksiz ve usulüne uygun olarak düzenleyip onaylamakla yükümlüdürler.

Kurum, belgelerdeki bilgilerin sahte ve gerçeğe aykırılığı konusunda re'sen inceleme yapabilir ve yaptırabilir. Sahteliği ve gerçeğe aykırılığı saptanan borçlanma belgeleri geçerli olmaz.

Borçlanma belgelerinin gerçeğe uymadığı anlaşılırsa bunları düzenleyenler ve ilgili sigortalılar, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları müştereken ve müteselsilen tazmin etmekle yükümlüdürler. Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — 1136 sayılı Kanunun 1238 sayılı Kanunla değişik geçici 1 nci maddesine göre düzenlenecek avukatlık süresi belgesi ile, 1512 sayılı Kanunun geçici 14 nci maddesine göre düzenlenecek noterlik süresi belgesini sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç 2 yıl içinde kuruma vermeyenlerden, bu belgeleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde kuruma verenler de yukarıda belirtilen geçici madde hükümlerinden yararlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 3. — 23 nci maddenin 8 nci fıkrasına ilişkin hüküm, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki ölümler için de hak sahiplerinin istemleri halinde uygulanır.

Ancak gelire hak kazanma, bu Kanunun yürürlük tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunun 3 ve 12 nci maddeleriyle, ek 2 nci maddesinde belirtilen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde düzenlenir.

Yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 5. — A) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık talebinde bulunmuş olup da henüz işlemleri tamamlanmamış bulunanların göstergeleri aşağıdaki şekilde tayin edilir.

Aylık veya gelir bağlama oranları ile maluliyet derecelerine göre halen ödenmekte olan aylık veya gelirlerin yüzde yüz değeri, onbire bölünmek suretiyle göstergeler tespit edilir.

Ancak, asgari kazanç üzerinden aylık ve gelir alanların, yukarıdaki fıkra nazara alınmadan, gösterge tablosunda en düşük gösterge esas alınarak yeni aylık ve gelirleri hesap edilir.

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin geçici 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin geçici 5 ni maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin Kabul Ettiği Metin)

B) 991 sayılı Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile, Askeri Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığının Sosyal Sigortalar Kurumuna devri hakkındaki Kanun ile ek ve değişikliklerine göre, kurumdan aylık almakta olanların bu aylıkları, 1189 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddede esasları uygulanmak suretiyle yeniden hesaplanır.

GEÇİCİ MADDE 6. — 506 sayılı Yasanın geçici 20 nci maddesinde sözü edilen sandıklardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye edilen veya tasfiye halinde olanların borç ve alacakları ve diğer bütün mameleki bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde çıkarılacak yönetmelik esasları dahilinde Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilir.

Bu yönetmelikte devir şekilleri, aktüeryal hesapların nasıl yapılacağı belirtilir.

Birinci fıkrada sözü edilen sandıklara ait işyerlerinde 506 sayılı Yasaya tabi işlerde çalışanların hizmetleri Sosyal Sigortalar Kurumunda geçen hizmetleri ile birleştirilir.

Birleştirilen hizmetlere göre gelir ve aylık almaya hak kazanmış olanların gelir ve aylıkları ile, birinci fıkrada sözü edilen sandıklarca bağlanmış gelir ve aylıklar Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenir.

Yapılacak aktüeryal hesaplar sonunda tespit olunacak teknik açıklar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren % 5 faizle ve 5 yılda eşit taksitler halinde, ilgili banka veya sigorta şirketi tarafından Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenir.

Teknik açığın Sosyal Sigortalar Kurumuna ödenmesindeki gecikme, kurumca bu Kanuna göre yapılması gereken ödemeleri durdurmaz.

MADDE 15. — 1912 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile 506 sayılı Kanuna eklenen ek madde 1 yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 16. — Bu Kanunun Ek 7, Ek 8 ve Geçici 5 nci maddeleri hükümleri 1.7.1978 tarihinden, diğer hükümleri yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 17. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür,

(Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.